

Natura 2000 Fenntartási Terv

*HUBF20055 Remetekert
különleges természetmegőrzési terület*

Celldömölk, 2020.

Radiola Kutató és Tanácsadó Bt.

Felelős tervező

Dr. Mesterházy Attila

Vezető szakértők

Dr. Mesterházy Attila (környezetgazdálkodási agrármérnök, botanikus)

Közreműködő szakértők

Biró Éva (természetvédelmi mérnök, botanikus)

Nagy Dániel (környezetkutató)

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll. A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthet

Tartalomjegyzék

I. NATURA 2000 FENNTARTÁSI TERV	4
1. A TERÜLET AZONOSÍTÓ ADATAI	5
1.1. NÉV	5
1.2. AZONOSÍTÓ KÓD	5
1.3. KITERJEDÉS	5
1.4. A KIJELÖLÉS ALAPJÁUL SZOLGÁLÓ FAJOK ÉS/VAGY ÉLŐHELYEK	5
1.4.1. <i>A terület jelölő élőhelyei</i>	5
1.4.2. <i>A terület jelölő fajai</i>	5
<i>A terület adatlapján szereplő jelölő fajok:</i>	5
1.5. ÉRINTETT TELEPÜLÉSEK	6
1.6. EGYÉB VÉDETTSÉGI KATEGÓRIÁK	6
1.7. TERVEZÉSI ÉS EGYÉB ELŐÍRÁSOK	6
2. VESZÉLYEZTETŐ TÉNYEZŐK	8
3. KEZELÉSI FELADATOK MEGHATÁROZÁSA	11
3.1. TERMÉSZETVÉDELMI CÉLKITŰZÉS, A TERÜLET RENDELTETÉSE	11
3.2. KEZELÉSI JAVASLATOK	12
3.2.1. <i>Élőhelyek kezelése</i>	13
3.2.1.1. Gazdálkodáshoz nem köthető általános javaslatok	13
3.2.1.2. Gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok	14
3.2.1.2.1. Erdőgazdálkodás	14
3.2.1.2.2. Vadgazdálkodás	36
3.2.1.2.3. Vízgazdálkodás	36
3.2.2. <i>Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés</i>	37
<i>Akácosok és faültetvények átalakítása</i>	37
3.2.3. <i>Fajvédelmi intézkedések</i>	38
3.2.4. <i>Kutatás, monitorozás</i>	38
3.2.5. <i>Mellékletek: a tervezési területen javasolt természetvédelmi kezelések összegzése (térkép)</i>	39
3.2.5.1. A tervezési terület kezelési egységeinek áttekinthető térképe	39
3.2.5.2. A tervezési terület kezelési egységei 1.	40
3.2.5.3. A tervezési terület kezelési egységei 2.	41
3.2.6. <i>A tervezési terület helyrajzi számait érintő kezelési egységek</i>	42
3.2.7. <i>A tervezési terület erdőrészeleit érintő kezelési egységek</i>	42
3.3. A KEZELÉSI JAVASLATOK MEGVALÓSÍTÁSÁNAK LEHETSÉGES ESZKÖZEI A JOGI HÁTTÉR ÉS A TULAJDONVISZONYOK FÜGGVÉNYÉBEN	48
3.3.1. <i>Agrártámogatások</i>	48
3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer	48
3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer	60
3.3.2. <i>Pályázati források</i>	60
3.3.3. <i>Egyéb</i>	60
3.4. A TERV EGYEZTETÉSI FOLYAMATÁNAK DOKUMENTÁCIÓJA	61

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Remetekert különleges természetmegőrzési terület
-------------------------	--

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUBF20055
--------------------------------	-----------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	971,81 ha
--------------------------------	-----------

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

1.4.1. A terület jelölő élőhelyei

- 91E0* Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (Alno-Padion, Alnionincanae, Salicionalbae)
- 91K0 Illír bükkösök
- 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek

* kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípus

1.4.2. A terület jelölő fajai

A terület adatlapján szereplő jelölő fajok:

- nagy höscincér (*Cerambyx cerdo*)
- szarvasbogár (*Lucanus cervus*)
- gyászscincér (*Morimus funereus*)

Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű fajok:

- skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)
- közönséges denevér (*Myotis myotis*)
- nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*)
- nagyfülű denevér (*Myotis bechsteinii*)

A jelölő élőhelyek és fajok felsorolásánál a Natura 2000 terület adatlapjának 2018. évi változatát vettük alapul.

1.5. Érintett települések

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendeletet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

Zala megye:

1. táblázat: érintett települések

Település	Megye	Érintett terület		A település területének érintettsége (%)
		(ha)	(%)	
Nagykapornak	Zala megye	849,91	87,4	34,82
Nemesrádó	Zala megye	42,70	4,3	3,04
Szentpéterúr	Zala megye	2,37	0,2	0,14
Tilaj	Zala megye	77,03	7,92	9,39
Összesen:		972,01	100	47,45

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

- A tervezési terület nem tartozik sem országos jelentőségű, sem helyi jelentőségű védett természeti területhez, és nem képezi részét nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozó területnek sem.
- A tervezési területen ex lege védett terület nem található.
- Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény alapján a tervezési terület teljes terjedelmében az országos ökológiai hálózat magterület övezetéhez tartozik.
- A Nagykapornak 20 A, G, H, 21 A, B, C, 24 A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, illetve 25 A, B, C, D, E, F, G, NY, RA, ÚT, VF erdőrészelek erdőrezervátumként nyilvántartottak, de határozatban nincsenek még kihirdetve.

1.7. Tervezési és egyéb előírások

Településrendezési eszközök

- Nagykapornak község Önkormányzat Képviselő-testületének 3/2017. (II. 17.) Önkormányzati rendelete Helyi Építési Szabályzataról szóló 2/2009. (II. 05.) önkormányzati rendelete módosításáról

- Szentpéterúr község Képviselő Testületének 9/2006. (X.01.) számú rendelete Szentpéterúr község Szabályozási Tervének jóváhagyásáról, valamint Helyi Építési Szabályzatáról
- Tilaj község Önkormányzat Képviselő-testületének 3/2017. (II. 16.) Önkormányzati rendelete Helyi Építési Szabályzatáról és Szabályozási Tervéről szóló 12/2007. (XI. 29.) önkormányzati rendelete módosításáról

Körzeti erdőtervek

- Zalacsányi Erdőtervezési Körzet körzeti erdőterve – ügy száma: ZAG/030//1-98/2018 (Érvényes: 2018.01.01. – 2027.12.31)
Zalakomári Erdőtervezési Körzet körzeti erdőterve – ügy száma: ZAG/01/67/2013. (Érvényes: 2013. január. 1. - 2022. december 31.)

Tájegységi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek

- A terület a 12/2018. (VII. 3.) AM rendelet alapján az 506. számú Zala-kisbalatoni vadgazdálkodási tájegységbe tartozik.
- A tervezési területen vadászterülettel rendelkező Zalavölgyi Vadásztársaság (8782 Ligetfalva, Kossuth u. 11.) 20-202050-506. kódszámú vadászterületének vadgazdálkodási üzemtervét a 2017.03.01.-2037.02.28. közötti időszakra a ZAH/020/1000-3/2016 határozattal hagyták jóvá.

Halgazdálkodási terv és horgászrend

- A területen horgászvíz nem található.

Vízgyűjtő-gazdálkodási terv

- A Víz Keretirányelv Hazai Megvalósítása, Vízyűjtő-gazdálkodási Terv, Zalacsányi patak önálló víztest, Balaton részvízgyűjtő, 4-1 Zala alegység, közreadja: Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság, Nyugat-Dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság, 2010. április
- <http://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149>

2. Veszélyeztető tényezők

2. táblázat: a tervezési területen jellemző veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H=nagy, M=közepes, L=kicsi)	Érintett terület aránya a jelölő érték szempontjából (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
B02	Más típusú erdővé alakítás, beleértve a monokultúrákat is	L	5	<p>A területen folytatott erdőátalakítás a 91E0* Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnionincanae</i>, <i>Salicionalbae</i>), a 91K0 Illír bükkösök és a 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek állapotát jelentős mértékben veszélyezteti. Az őshonos fafajokból (kocsányos tölgy, kocsánytalan tölgy) létesített monokultúrákban megszűnik a jelölő élőhely, az állományok többsége egykorú, ritkák az idős faegyedek.</p> <p>A táplálkozásra, szaporodásra alkalmas élőhelyek szűkössége veszélyezteti a szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>), a nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>), a nyugati pizedenevér (<i>Barbastella barbastellus</i>) és a nagyfülű denevér (<i>Myotis bechsteinii</i>) állományait.</p>
B03	Erdőfelújítás idegenhonos, vagy tájidegen fajokkal vagy azok betelepítése (beleértve az új fajokat és GMO-kat)	L	5	<p>Az idegenhonos vagy nem termőhelyhonos fafajok állományai (akácok, erdei- és lucfenyvesek, vörös tölgyesek) az illír bükkösök és gyertyános-tölgyesek (91K0, 91L0) közösségi jelentőségű élőhelyek potenciális termőhelyeit foglalják el. További probléma az akácokból kiinduló növényi invázió, mely az állományokkal szomszédos élőhelyeket degradációval, gyomosodással veszélyezteti, akár teljesen át is alakítja.</p> <p>Az idegenhonos faállományokban az őshonos fafajokat fogyasztó közösségi jelentőségű rovarfajok: nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>), szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>), skarlátbogár (<i>Cucujus cinnaberinus</i>) nem tudnak fennmaradni.</p>

B06	Fakitermelés (kivéve tarvágás)	H	55	A nagy vágásterületekkel operáló erdőgazdálkodás, az elegyfák eltávolítása, az erélyes alsó szintű gyérítések alkalmazása erősen veszélyezteti az illír bükkösök és gyertyános-tölgyesek (91K0, 91L0) állapotát. A vágásterületen történő anyagmozgatás a talajlakó gyászcincér (<i>Morimus funereus</i>) veszélyeztetésével jár.
B07	Lábonálló és fekvő holt fa eltávolítása, beleértve a törmeléket is	H	55	A holtfák eltávolítása veszélyezteti a szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>), a nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>), a skarlátbogár (<i>Cucujus cinnaberinus</i>) állományait, a nyugati piszedenevér (<i>Barbastella barbastellus</i>), nagyfülű denevér (<i>Myotis bechsteinii</i>) szaporodó és pihenő helyeit.
B08	Idős fák eltávolítása (kivéve a lábonálló vagy fekvő holt fát)	H	55	Az idős fák eltávolítása veszélyezteti a szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>), a nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>), a skarlátbogár (<i>Cucujus cinnaberinus</i>) állományait, a nyugati piszedenevér (<i>Barbastella barbastellus</i>), nagyfülű denevér (<i>Myotis bechsteinii</i>) szaporodó és pihenő helyeit.
B09	Tarvágás	H	55	A tarvágás különösen domboldalokban növeli az eróziót. A nagy kiterjedésű nyílt területeken özönnövények, gyomok jelennek meg, így az illír bükkösök és gyertyános-tölgyesek (91K0, 91L0) természetes fajkészlete csökken, állományaik degradálódnak. Az idős erdők tarvágásos véghasználata megszünteti a szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>), a nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>), a skarlátbogár (<i>Cucujus cinnaberinus</i>) és a havasi cincér (<i>Rosalia alpina</i>) állományait, a nyugati piszedenevér (<i>Barbastella barbastellus</i>), nagyfülű denevér <i>Myotis bechsteinii</i>) szaporodó és pihenő helyeit.
B12	Ritkítás (lombkoronaszintben)	H	55	Az erdők ritkítása során történő faanyagmozgatás az illír bükkösök és gyertyános-tölgyesek (91K0, 91L0) aljnövényzetének taposását és a gyomosodását okozza. A lombkoronaszint ritkításával az erdő belsejében lévő fényviszonyok megváltoznak, az aljnövényzet átalakul, gyomosodik.

B13	Égetés erdészeti célból	L	5	A vágásterületeken keletkezett faanyag elégetése növeli a veszélyét az akác terjedésének, melynek megjelenése kedvezőtlenül hat az illír bükkösök és gyertyános-tölgyesek (91K0, 91L0) fajkészletére és természetességére.
B15	Elöregedett erdők csökkentését célzó erdőkezelés	M	15	Az idős erdők csökkenésével a holtfákhoz és az odvas fákhöz kötődő közösségi jelentőségű fajok, a szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>), a nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>), a skarlátbogár (<i>Cucujus cinnaberinus</i>), a nyugati pizedenevér (<i>Barbastella barbastellus</i>) és a nagyfülű denevér (<i>Myotis bechsteinii</i>) elvesztik az élőhelyeiket és visszaszorulnak. A Natura 2000 terület denevérállománya gazdag, ez is jelzi, hogy az idősebb erdők még jelentős kiterjedésben vannak itt. Az öreg állományok csökkenő arányának az oka a hozamszabályozás hiánya, illetve alacsony vágásérettségi korok megállapítása (még a Natura 2000 elsődleges rendeltetés miatt megemelt vágáskor is alacsony természetvédelmi szempontból).
B16	Faanyag szállítása	M	55	A vágásterületeken közlekedő nehéz gépjárművek degradálják a termőhelyet, a kocsinyomokban gyomok, idegenhonos növények és, inváziós fajok juthatnak be a természetes erdőkbe, így degradálják az illír bükkösök és gyertyános-tölgyesek (91K0, 91L0) közösségi jelentőségű élőhelyeket.
B20	Növényvédő szerek erdészeti használata	L	20	Az erdőfelújítás során használt növényvédő szerek káros hatást fejthetnek ki a talajlakó gyászincérre (<i>Morimus funereus</i>), annak pusztulását okozhatják.
B29	Egyéb erdészeti tevékenység, kivéve az agro-erdészethez kapcsolódó tevékenységeket	H	80	Az illír bükkösökre és gyertyános-tölgyesekre (91K0, 91L0) valamint védett és közösségi jelentőségű fajaikra nézve jelentős veszélyforrás az erdőszegélyek kitisztítása, a cserjeszint eltávolítása és a közelítéssel járó talajsebzés, talajtömörítés. Az erdő "kitisztítása" (alsószerű gyéritések) homogén állományszerkezet kialakulását eredményezi, és egyben kizárja az örökerdő üzemmódra való áttérés lehetőségét. Ennek eredményeképpen pedig a felsőszerű gyéritések gyakran gyomok és inváziós

				fajok berobbanását, és nem az újulat megerősödését eredményezik.
G07	Vadászat	H	100	A túltartott vadállomány jelentős mértékben degradálja az illír bükkösök és gyertyános-tölgyesek (91K0, 91L0) termőhelyét, aljnövényzetét, túlzottan visszaveti a fiatal faegyedek, cserjék növekedését, akadályozza az erdők felújítását.
I02	Egyéb idegenhonos inváziós fajok (az Unió számára veszélyt jelentő fajokon kívül)	H	100	A fehér akác (<i>Robinia pseudoacacia</i>) a 91E0*Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnionincanae</i> , <i>Salicionalbae</i>), a 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek élőhelyek és a 91K0 Illír bükkösök átalakulásával fenyeget. Legalább áttételesen valamennyi jelölő értékre negatív hatással van élőhelyeik beszűkülésre, leromlása útján. Különösen vágásterületeken szaporodhat el a magas aranyvessző (<i>Solidago gigantea</i>) és az amerikai karmazsinbogyó (<i>Phytolacca americana</i>), utóbbi gyakran a felnövekvő erdőben is sokáig fennmarad.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Elsődleges cél a 91E0*Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnionincanae*, *Salicionalbae*) kiemelt közösségi jelentőségű, jelölő élőhelytípus, valamint a 91K0 Illír bükkösök, 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek, jelölő élőhelytípusok állapotának megőrzése és javítása. Ennek érdekében célkitűzésként fogalmazható meg (erdőrészlet léptékre is értelmezve) a változatos fajösszetételű és korosztályszerkezetű, idős, odvas fákat és vastag, álló és fekvő holtfát is nagyobb mennyiségben tartalmazó, folyamatos erdőborítást biztosító állományok kialakítása és fenntartása, a fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) és más idegenhonos özönnövények terjedésének megakadályozása, a jellegtelen keményfás és puhafás faállományok állapotának javítása.

Ezen célkitűzések megvalósulása a záloga a szarvasbogár (*Lucanus cervus*), a nagy hörcsincér (*Cerambyx cerdo*), gyászcsincér (*Morimus funereus*) jelölő fajok, valamint a jelölőnek javasolt skarlábogár (*Cucujus cinnaberinus*), közönséges denevér (*Myotis myotis*), nyugati

piszedenevér (*Barbastella barbastellus*), nagyfülű denevér (*Myotis bechsteinii*) és számos további faj megőrzésének.

Hosszabb távon fontos célkitűzés továbbá a fenti jelölő élőhelytípusok termőhelyét elfoglaló, sok esetben azokat veszélyeztető akácos, fenyves és más idegenhonos faállományok honos fafajokból álló, kedvező természetvédelmi állapotú erdőkké való átalakítása.

3.2. Kezelési javaslatok

A tervezési terület természeti értékeinek megőrzését szolgáló kezelési elveket és javaslatokat általánosságban, és úgynevezett kezelési egységekhez rendelt csoportosítva adjuk meg a következőkben. A kezelési egységek lehatárolása a 2016-ban készült, az Általános Nemzeti Élőhelyosztályozási Rendszer 2011-ben kiadott változatán (ÁNÉR 2011) alapuló élőhelytérkép alapján történt. Ennek során az azonos kezelést igénylő élőhelyfoltokat összevontuk, illetve az élőhelyfolton belül különböző kezelést igénylőket leválasztottuk. Arra törekedtünk, hogy a javaslatok megfelelő mértékben specifikusak lehessenek, így az eltérő kezelést igénylő élőhelyeket elkülönítettük. Ugyanakkor azt is szem előtt tartottuk, hogy a kezelési egységek rendszere könnyen áttekinthető legyen és a terület ne legyen indokolatlanul felaprózva. A kezelési javaslatokat a kezelési egységek területén belül előforduló jelölő értékek igényeinek figyelembevételével és a kezelési egység jelenlegi állapotának függvényében határoztuk meg. Az egyes kezelési egységekbe sorolt ÁNÉR élőhelytípusok és közösségi jelentőségű élőhelyek összefoglalását a 3. táblázat mutatja.

Az élőhelyek kezelésére vonatkozó, 3.2.1-es fejezetben elsőként a gazdálkodáshoz szorosan nem kötődő kezelési javaslatokat adjuk meg, majd a gazdálkodáshoz köthető javaslatokat. A gazdálkodáshoz köthető javaslatokat négy alfejezetben tárgyaljuk, annak megfelelően, hogy a javaslatok a mezőgazdálkodásra, az erdőgazdálkodásra, a vadgazdálkodásra vagy a vízgazdálkodásra vonatkoznak. Minden gazdálkodási ágazat esetében egységes kezelési iránymutatást fogalmazunk meg, amelynek tartalma minden kezelési egységre érvényes. A kezelési egységekre vonatkozóan konkrét kezelési javaslatokat is meghatározunk

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4. § (5) bekezdése alapján „*A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.*”

Az itt megfogalmazott kezelési javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára, megadják, hogy a jelölő értékek megőrzéséhez milyen kezelési előírás-javaslatok alkalmazása szükséges. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz. A tervkészítés időpontjában jogszabály alapján kötelezően betartandó előírásokon túli, a célokhöz illeszkedő, kívánatos kezelést megfogalmazó előírás-javaslatok iránymutatásként szolgálnak.

3. táblázat: A kezelési egységek összefoglaló táblázata

Kezelési egység	Elnevezés	Érintett ÁNÉR élőhelytípusok	Érintett közösségi jelentőségű élőhelyek	Terület (ha)
KE-1	Erdőrezervátum magterülete és mikroélőhelyek	K1a, K2, K5xLY1	91K0, 91L0	34,5
KE-2	Örökerdő	K1a, K5, K2, J5, K5xLY1xJ5	91K0, 91L0, 91E0*	226,35
KE-3	Bükkösök és tölgyesek	K1a, K2, K5, P1, P8	91K0, 91L0	370,06
KE-4	Jellegtelen faállományok	P1, P8, RB, RC, RDb, S3, U11	-	48,34
KE-5	Akácosok	S1	-	290,6
KE-6	Fenyőültetvények	S4	-	2,6
KE-7	Remetekert és környéke	P6	-	1,3

* kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípus

3.2.1. Élőhelyek kezelése

3.2.1.1. Gazdálkodáshoz nem köthető általános javaslatok

A tervezési területtel érintett térség turisztikai, ipari fejlesztései, településfejlesztési tervezése során kiemelt figyelmet kell fordítani a közösségi jelentőségű élőhelyek megőrzésére. Ennek érdekében tervezési területen a jövőben csak a közösségi jelentőségű élőhelyek fenntartását, állapotuk javítását vagy bemutatását, illetőleg a gyalogos és kerékpáros turizmust, a helyi értékek látogatását (pl. a „Remete”-kert sírhelyei és kápolnája) szolgáló létesítmények elhelyezése javasolt a feltétlenül szükséges mértékben és kiterjedésben. Erre a közmű és úthálózat fejlesztésekor is figyelemmel kell lenni. Kerülni kell minden olyan tervet és beruházást, mely a tervezési területen található vízfolyások szabályozatlan mederszakaszainak állapotát és a tervezési terület vízháztartását kedvezőtlenül befolyásolhatja.

A szakrális, turisztikai célú területrészek, illetve az úthálózat, nyiladékok karbantartására vonatkozóan általános érvényű kezelési javaslat az idegenhonos inváziós fajok terjedésének fékezése. A zöldfelületek rendszeres kaszálása javasolt, az esetleges növénytelepítések során őshonos, a tájban jellemző fajokat célszerű választani. Továbbá fontos az őshonos fafajok idős egyedeinek kímélete, mivel azokhoz számos közösségi jelentőségű és védett állatfaj kötődik. A munkálatok tervezésekor és kivitelezése előtt szakmai állásfoglalás, tanácsadás céljából érdemes felkeresni a működési terület szerint érintett nemzeti park igazgatóságot.

3.2.1.2. Gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok

A tervezési területen nem találhatók gyepterületek és szántók. Az egyetlen jellegtelen fajkészletű vadföldet az azt körülvevő állományok alapján a bükkösök és tölgyesek (KE-1) kezelési egységbe soroltuk.

3.2.1.2.2. Erdőgazdálkodás

Az Erdőrezervátum magterülete és mikroélőhelyek (KE-1) kezelési egység a tervezett erdőrezervátum magterületét és néhány kisebb, mikroélőhelyként lehatárolt foltot tartalmaz, melyekben a természeti folyamatok szabad érvényesülésének biztosítása a hosszú távú cél. Az Örökerdő (KE-2) kezelési egységbe néhány olyan értékes, idős, jó fajkészletű, és holt fát is nagyobb mennyiségben tartalmazó erdőállomány került, melyek jelen állapotukban való fenntartása különösen fontos számos jelölő, és további közösségi jelentőségű, illetve védett faj védelme tekintetében. A Bükkösök és tölgyesek (KE-3) kezelési egységbe közepes állapotú, bükk (*Fagus sylvatica*), kocsánytalan tölgy (*Quercus petraea*) és kocsányos tölgy (*Quercus robur*) uralta közösségi jelentőségű élőhelyek, illetve a vágásos gazdálkodás során ezek helyén létrejött fiatalosok, vágásterületek kerültek. A Jellegtelen faállományok (KE-4) közé fajszegény lombos faállományok tartoznak, melyek célzott beavatkozásokkal elegyes, többkorú lomberdökké alakítandók. Akácok (KE-5) néven szerepelnek a túlnyomórészt fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) alkotta faállományok, melyek esetében a vegyszeres kezelést követő teljes fafajcsere útján képzelhető csak el az érintett területek állapotának javulása. Egy erdeifenyő (*Pinus sylvestris*) állomány alkotja a Fenyőültetvények (KE-6) elnevezésű kezelési egységet, ahol fafajcsere útján a termőhelynek megfelelő honos fafajok alkotta erdő kialakítása javasolt. KE-7 Remetekert és környéke kezelési egység az erdei kegyhely, kápolna és sírkert területét foglalja magába, ahol a számos fafaj védelmet érdemlő idős egyedei is megtalálhatók.

(a) Kezelési egység kódja: KE-1

(b) Kezelési egység meghatározása: Erdőrezervátum magterülete és mikroélőhelyek

A kijelölt erdőrezervátum magterülete, és három mikroélőhely folt. Összesített kiterjedésük: 34,5 ha

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

- K1a Gyertyános-kocsányos tölgyesek
- K2 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek
- K5 Bükkösök

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

- 91 K0Illír bükkösök
- 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

nagy hörcsincér (*Cerambyx cerdo*), szarvasbogár (*Lucanus cervus*), gyászincér (*Morimus funereus*), havasi cincér (*Rosalia alpina*), nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*), nagyfülű denevér (*Myotis bechsteinii*)

Érintett, egyéb kiemelt fajok:

fekete harkály (*Dryocopus martius*), közép fakopáncs (*Dendrocoptes medius*), vízi denevér (*Myotis daubentonii*), nimfadenevér (*Myotis alcathoe*), rőt koraidenevér (*Nyctalus noctula*), szőröskarú koraidenevér (*Nyctalus leisleri*), szoprán törpedenevér (*Pipistrellus pygmaeus*), fehérszélű törpedenevér (*Pipistrellus kuhlii*), durvavitorlájú törpedenevér (*Pipistrellus nathusii*), ibolyás nőszőfű (*Epipactis purpurata*), fehér madársisak (*Cephalanthera damasonium*), kardos madársisak (*Cephalanthera longifolia*), madárfészak kosbor (*Neottia nidus-avis*), farkasboroszlán (*Daphne mezereum*), hóvirág (*Galanthus nivalis*), szártalan kankalin (*Primula vulgaris*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységen belül – az esetlegesen szükséges természetvédelmi célú beavatkozások kivételével – a fahasználat nem kívánatos, továbbá meg kell akadályozni az idegenhonos fajok esetleges betörését, elszaporodását.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

(a) Kötelezően betartandó előírások:

- 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről
- Zalacsányi Erdőtervezési Körzet Körzeti erdőterve,
- 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról

(b) Javasolt előírások:

Kód	Kezelés leírása
E10	Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egységen belül élőhelyrekonstrukcióra nincs szükség.

(g) Kezelési javaslatok indoklása:

A Remetekert erdőrezervátum magterületének az inváziós fajok eltávolításán kívül érintetlenül hagyása, a természetes folyamatok szabad érvényesülését okozza. Az erdőrezervátumok egyik célja, hogy kutathatóvá, megfigyelhetővé váljanak ezek a folyamatok. A teljes érintetlenség biztosításával az 2. táblázatban szereplő, a tervezési területen jellemző veszélyeztető tényezők közül a vadászaton kívül az összes elkerülhető, így jelentősen hozzájárul az összes jelölő faj és élőhely fennmaradásához.

(a) Kezelési egység kódja: KE-2

(b) Kezelési egység meghatározása: Örökerdő

Kiemelkedően magas természeti értéket képviselő, idős faállományok, valamint a tervezett erdőrezervátum védőzónája. Összesített kiterjedésük: 226,35 ha

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

J5 Égerligetek

K1a Gyertyános-kocsányos tölgyesek

K2 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek

K5 Bükkösök

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

91E0* Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (Alno-Padion, Alnionincanae, Salicionalbae)

91K0 Illír bükkösök

91L0 Illír gyertyános-tölgyesek

* *kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípus*

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

nagy hörcsincér (*Cerambyx cerdo*), szarvasbogár (*Lucanus cervus*), gyászcsincér (*Morimus funereus*), havasi cincér (*Rosalia alpina*), skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*), nyugati pisedenevér (*Barbastella barbastellus*), nagyfülű denevér (*Myotis bechsteinii*), közönséges denevér (*Myotis myotis*), réti sas (*Haliaeetus albicilla*)

Érintett, egyéb kiemelt fajok:

fekete harkály (*Dryocopus martius*), közép fakopáncs (*Dendrocoptes medius*), vízi denevér (*Myotis daubentonii*), nimfadenevér (*Myotis alcaethoe*), rőt koraidenevér (*Nyctalus noctula*), szőröskarú koraidenevér (*Nyctalus leisleri*), szoprán törpedenevér (*Pipistrellus pygmaeus*), fehérszélű törpedenevér (*Pipistrellus kuhlii*), durvavitorlájú törpedenevér (*Pipistrellus nathusii*), pirítógyökér (*Tamus communis*), fehér madársisak (*Cephalanthera damasonium*), szártalan kankalin (*Primula vulgaris*), madárfészek kosbor (*Neottia nidus-avis*), ibolyás nőszőfű (*Epipactis purpurata*), kardos madársisak (*Cephalanthera longifolia*), farkasölő sisakvirág (*Aconitum vulparia*), kislevelű nőszőfű (*Epipactis microphylla*), szálkás pajzsika (*Dryopteris carthusiana*), turbánliliom (*Lilium martagon*), Vöth nőszőfű (*Epipactis voethii*), farkasboroszlán (*Daphne mezereum*), kikeleti hóvirág (*Galanthus nivalis*), Norden nőszőfű (*Epipactis nordeniorum*), erdei ciklámen (*Cyclamen purpurascens*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Javasolt legalább az állami tulajdonú állományok vonatkozásában a kezelési egységbe sorolt erdőrészek faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódba, a fennmaradó erdőrészek örökrdő üzemmódba való tervezése, és valamennyi állomány vonatkozásában a Natura 2000 elsődleges rendeltetés bejegyzése, illetve annak fenntartása, továbbá kizárólag folyamatos erdőborítást biztosító erdőgazdálkodás folytatása. A fakitermelést 100-300 m²-es lécek alkalmazásával ajánlott elvégezni. Változatos korszerkezetet szükséges fenntartani, valamint a fáhasználatok során valamennyi holt faegyedet fontos meghagyni. A természetközeli társulásra jellemző elegyfajok legalább 30% elegyarányig kímélendők. Az erdőszegélyekben, 30 m szélességben fakitermelés legfeljebb szálaló jelleggel történjen. Böhöncös egyedek, biotópfák kímélete javasolt legalább 10 db/ha-ig. A beavatkozásokat kemény (fagyott vagy száraz) talajon lehet végezni ajánlottan a védett és közösségi jelentőségű madárfajok fészkelési idején kívül, augusztus 15. és február 1. között, a közelítő nyomokat a természetvédelmi kezelővel egyeztetve. Fokozottan védett madárfaj fészkeknek (madárfajtól függően meghatározott) körzetében fészkelési időszakban (akár december végétől), vagy telelő denevérek esetében az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása válhat szükségessé. Bárminemű erdőgazdálkodási tevékenység során ügyelni kell a cserje- és lágyszárú szint kíméletére.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

(a) Kötelezően betartandó előírások:

- 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről
- Zalacsányi Erdőtervezési Körzet Körzeti erdőterve,
- 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról

(b) *Javasolt előírások:*

Kód	Kezelés leírása
E03	A közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökzöld vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés.
E08	Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt).
E09	A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével.
E10	Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével.
E13	Állománynevelés során a nyiladékok és az állományszélek felé legalább 5 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során az idegenhonos növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel).
E17	Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábon álló holtfák meghagyása.
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.
E19	Az elő- és véghasználatok során az előzetesen meghatározott fa-, illetve cserjefajok kímélete.
E35	Fahasználatok során a kitermelt faanyag vonszolásos közelítésének mellőzése. A faanyagot rövid fában, emelve kell közelíteni.
E36	Az adott erdőrészletben véghasználat esetén szálalóvágás alkalmazása.
E38	Őshonos fafajú állományok véghasználata során átlagosan 5-20% területi lefedettséget biztosító mikroélőhelyek visszahagyása, lehetőleg az idős állomány összetételét jellemző formában.
E40	A fakitermelés és anyagmozgatás során az erdőrészlet területén a talaj védelme érdekében kerülendő a 20 cm-nél mélyebb közelítési, illetve vonszolási nyom kialakulása. A tő- és törzssérülés ne haladja meg az 5%-ot.
E44	Fakitermelés augusztus 15. és február 1. között
E50	A vágásterületen történő égetés mellőzése.
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazása.

Kód	Kezelés leírása
E68	Totális gyomirtó szerek használata csak intenzíven terjedő, inváziós fajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően.
E70	<p>Az intenzíven terjedő fajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: augusztus-szeptember • Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában). • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
E71	A tűzpásztákon, nyiladékokon az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorítása.
E73	Inváziós fásszárú növényfajok visszaszorítása során azok mechanikai eltávolítása a növények sikeres vegyszeres irtását követően.
E74	Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egységen belül élőhelyrekonstrukcióra nincs szükség.

(g) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységbe a tervezési terület erdőrezervátumon kívüli legértékesebb állományai kerültek, melyekben a jelenlegi kedvező állapot fenntartása a természetvédelmi cél. Ezek az

állományok menedéket biztosítanak a változatos szerkezetű, holtfában gazdag erdőkhez kötődő fajoknak.

Egy adott erdőrészletet érintő, néhány év alatt végrehajtott felújító vágások, illetve a véghasználatkor keletkezett több ezer négyzetméteres, esetleg több hektáros vágásterületek helyén legalább emberöltőnyi időre megszűnik a korábban jelölő élőhelyként térképezett állomány. A vágásterületek a korábbi állapothoz képest szélsőségesen kiszáradnak vagy éppen elvizesednek, a felszint gyomnövények lepik el, az állományhoz kötődő élőlények túlnyomó többsége a fakitermelés nyomán elpusztul, vagy ott nem találja meg többé életfeltételeit. A felázott talajon való gépi munkavégzéskor a talajfelszínhez kötődő élővilág jelentős mértékben károsodhat. Az egykorú, idős és holt faegyedeket nem vagy alig tartalmazó állományok nem megfelelőek az ehhez kötődő jelölő rovar, madár és denevér fajok számára. A denevérfajok igénylik a cserjeszint jelenlétét és az erdei vízállások fenntartását is, a közösségi jelentőségű rovarfajok számára igen fontos az elegyesség és az erdőszegélyek megőrzése.

A nagyobb vágásterületeket a környező állományokból behatoló fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) könnyen előzönlí, ezáltal igen nagy a veszélye, hogy korábbi jelölő élőhelyek akácossokká alakulnak. A fehér akác átalakítja a termőhelyet, aljnövényzete szegényessé és gyomossá válik, és a legtöbb, a természetes növénytakaróhoz kötődő állatfaj számára sem alkalmas élőhelyül. Az előzönlött területek megtisztítása ráadásul rendkívül költség- és munkaigényes, ezért a megelőzés kiemelten fontos feladat. Az élőhelyek fenntartásának érdekében az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben javasolt a termőhelynek és ÁNÉR élőhelykategóriára jellemző fő és elegyfajok alkalmazása. J5: mézgás éger (*Alnus glutinosa*), magas kőris (*Fraxinus excelsior*). K1a: kocsányos tölgy (*Quercus robur*), madárçeresznye (*Cerasus avium*), magas kőris (*Fraxinus excelsior*), gyertyán (*Carpinus betulus*), kislevelű hárs (*Tilia cordata*), nagylevelű hárs (*Tilia platyphyllos*), bükk (*Fagus sylvatica*) K2: kocsánytalan tölgy (*Quercus petraea*), gyertyán (*Carpinus betulus*), kislevelű hárs (*Tilia cordata*), bükk (*Fagus sylvatica*). K5: bükk (*Fagus sylvatica*), gyertyán (*Carpinus betulus*), kocsánytalan tölgy (*Quercus petraea*), hegyi juhar (*Acer pseudoplatanus*), korai juhar (*Acer platanoides*), magas kőris (*Fraxinus excelsior*).

(a) Kezelési egység kódja: KE-3

(b) Kezelési egység meghatározása: Bükkösök és tölgyesek

Közepes állapotú bükkösök, gyertyános tölgyesek, kisebb részben cseresek, és a helyükön kialakított fiatalosok, vágásterületek. Összesített kiterjedésük 370,06 ha

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

- K1a Gyertyános-kocsányos tölgyesek
- K2 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek
- K5 Bükkösök
- P1 Őshonos fafajú fiatalosok
- P8 Vágásterületek

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

- 91K0 Illír bükkösök

91L0 Illír gyertyános-tölgyesek

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*), nagy höscincér (*Cerambyx cerdo*), szarvasbogár (*Lucanus cervus*), skarlábogár (*Cucujus cinnaberinus*), gyászincér (*Morimus funereus*), havasi cincér (*Rosalia alpina*), nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*), nagyfülű denevér (*Myotis bechsteinii*), közönséges denevér (*Myotis myotis*)

Érintett, egyéb kiemelt fajok:

karélyos vesepáfrány (*Polystichum aculeatum*), piritógyökér (*Tamus communis*), piros madársisak (*Cephalanthera rubra*), fehér madársisak (*Cephalanthera damasonium*), szártalan kankalin (*Primula vulgaris*), madárfészek kosbor (*Neottia nidus-avis*), ibolyás nőszőfű (*Epipactis purpurata*), kardos madársisak (*Cephalanthera longifolia*), farkasölő sisakvirág (*Aconitum vulparia*), szálkás pajzsika (*Dryopteris carthusiana*), Vöth nőszőfű (*Epipactis voethii*), farkasboroszlán (*Daphne mezereum*), kikeleti hóvirág (*Galanthus nivalis*), csőrös nőszőfű (*Epipactis leptochila*), Norden nőszőfű (*Epipactis nordenorium*), erdeiciklámen (*Cyclamen purpurascens*), májvirág (*Hepatica nobilis*)

zöld küllő (*Picus viridis*), fekete harkály (*Dryocopus martius*), közép fakopáncs (*Dendrocoptes medius*), vízi denevér (*Myotis daubentonii*), nimfadenevér (*Myotis alcathoe*), rőt koraidenevér (*Nyctalus noctula*), szőröskarúkoraidenevér (*Nyctalus leisleri*), szoprán törpedenevér (*Pipistrellus pygmaeus*), fehérszélű törpedenevér (*Pipistrellus kuhlii*), durvavitorlájú törpedenevér (*Pipistrellus nathusii*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Törekedni kell a folyamatos erdőborítást biztosító erdőgazdálkodási módokra való áttérésre, ezért javasolt a kezelési egységbe sorolt állományok átmeneti, illetve örökterdő üzemmódban való kezelése. A jobb állapotú állományok is jellemzően egykorúak. Ezekben szálaló vagy kis (legfeljebb 2000 m²-es) vágásterületeket alkalmazó beavatkozásokkal változatos korszerkezet alakítandó ki. Elérendő cél a jelentős mennyiségű (hektáronként legalább 10 db) idős (120 év feletti) faegyedek és jelentős mennyiségű (hektáronként 30 m³), álló és fekvő, vastag holt faanyag jelenléte. Ennek érdekében böhöncös egyedek, biotópfák kímélete legalább 5 db/ha-ig. A beavatkozásokat kemény (fagyott vagy száraz) talajon szükséges végezni ajánlottan a védett és közösségi jelentőségű madárfajok fészkelési idején kívül, augusztus 15. és február 1. között, a közelítő nyomokat a természetvédelmi kezelővel egyeztetve.

Felújítás csak őshonos fafajokkal történjen, a természetközeli társulásra jellemző elegyfajok a 30% összesített elegyarány eléréséig kímélendők, hiányuk esetén a fiatalosokba, lékekbe mesterségesen telepítendők. A fiatalosokban megjelenő elegyfajok 30%-os összesített elegyarányig, fajonként legalább 5%-os elegyarányig kímélendők. Ügyelni kell a társulásra jellemző állományszintek meglétére, a cserje- és lágyszárú szint fokozott kíméletére. Az alsószintű gyérités és cserjeirtás mellőzendő. A bükkösök tölgyesekké alakítása kerülendő, a fennálló bükkösök megőrzendők. Fokozottan védett madárfaj fészkelésnek (madárfajtól függően meghatározott) körzetében fészkelési időszakban (akár december végétől), vagy telelő denevérek esetében az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása válhat szükségessé.

Az állományszélek felé egy famagasságnyi szélességben fakitermelés legfeljebb szálalás útján. Minden eszközzel védekezni kell a fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) inváziója ellen. A

fertőzött állományrészekben szakszerű vegyszeres kezeléssel szükséges az agresszíven terjedő idegenhonos fafajt visszaszorítani.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

(a) Kötelezően betartandó előírások:

- 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről
- Zalacsányi Erdőtervezési Körzet Körzeti erdőterve,
- 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról

(b) Javasolt előírások:

Kód	Kezelés leírása
E03	A közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökzöld vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés.
E08	Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt).
E09	A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével.
E10	Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása.
E12	A tisztások fátlan állapotban tartása, tisztásként való további nyilvántartása.
E13	Állománynevelés során a nyiladékok és az állomány szélek felé legalább 5 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során az idegenhonos növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel).
E16	A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m ³ /ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása.
E17	Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábon álló holtfák meghagyása.
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.
E19	Az elő- és véghasználatok során az előzetesen meghatározott fa-, illetve cserjefajok kímélete.
E26	Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.

Kód	Kezelés leírása
E27	A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása.
E28	Természetes-, természetyszerű- és származék természetességi állapotú erdőkben a nevelővágások során az idegenhonos fa- és cserjefajok egyedszámának minimális szintre szorítása, illetve lehetőség szerinti teljes eltávolítása.
E31	A nevelővágások során az intenzíven terjedő fafajok teljes mértékű eltávolítása.
E33	Természetes, természetyszerű és származék erdőkben a tarvágás mellőzése.
E35	Fahasználatok során a kitermelt faanyag vonszolásos közelítésének mellőzése. A faanyagot rövid fában, emelve kell közelíteni.
E36	Az adott erdőrészletben véghasználat esetén szálalóvágás alkalmazása.
E38	Őshonos fafajú állományok véghasználatát során átlagosan 5-20% területi lefedettséget biztosító mikroélőhelyek visszahagyása, lehetőleg az idős állomány összetételét jellemző formában.
E40	A fakitermelés és anyagmozgatás során az erdőrészlet területén a talaj védelme érdekében kerülendő a 20 cm-nél mélyebb közelítési, illetve vonszolási nyom kialakulása. A tő- és törzssérülés ne haladja meg az 5%-ot.
E49	Az eredeti talajállapot fenntartása érdekében a talaj-előkészítés és a tuskózás elhagyása.
E50	A vágásterületen történő égetés mellőzése.
E52	Őshonos fafajú faállomány tájhonos fajokkal történő felújítása.
E53	Természetes újulat esetében mesterséges felújítás nem alkalmazható.
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazása.
E58	Az erdőfelújítások során a természetes erdőtársulásnak megfelelő elegyfajok biztosítása.
E65	Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése.
E68	Totális gyomirtó szerek használata csak intenzíven terjedő, inváziós fafajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően.
E70	Az intenzíven terjedő fafajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett: <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése.

Kód	Kezelés leírása
	<ul style="list-style-type: none"> • Javasolt alkalmazási idő: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában). • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
E71	A tűzpásztákon, nyiladékokon az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorítása.
E73	Inváziós fásszárú növényfajok visszaszorítása során azok mechanikai eltávolítása a növények sikeres vegyszeres irtását követően.
E74	Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése.
E75	Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása.
E78	A természetvédelmi szempontból értékes gyepterületekkel érintkező állományok esetében a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett szélességben erdőszegély kialakítása.
E97	Kártevők elleni védekezésnél biológiai módszerek (feromoncsapdák, elterelő anyagok) alkalmazása.

(f) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egységen belül élőhelyrekonstrukcióra nincs szükség.

(g) Kezelési javaslatok indoklása:

Egy adott erdőrészletet érintő, néhány év alatt végrehajtott felújító vágások, illetve a több hektár kiterjedésű vágásterületek helyén legalább emberöltőnyi időre megszűnik a korábban jelölő élőhelyként térképezett állomány. A vágásterületek a korábbi állapothoz képest szélsőségesen kiszáradnak vagy éppen elvizesednek, a felszint gyomnövények lepik el, az állományhoz kötődő élőlények túlnyomó többsége a fakitermelés nyomán elpusztul, vagy ott nem találja meg többé életfeltételeit. Mindezek miatt sürgető feladat a folyamatos erdőborítást biztosító erdőgazdálkodásra való áttérés. A felázott talajon való gépi munkavégzéskor a talajfelszínhez kötődő élővilág jelentős mértékben károsodhat. Az egykorú, idős és holt faegyedeket nem vagy alig tartalmazó állományok nem megfelelőek a szarvasbogár (*Lucanus cervus*), a nagy höscincér (*Cerambyx cerdo*), gyászszincér (*Morimus funereus*), havasi cincér (*Rosalia alpina*) jelölő fajok, továbbá a tervezési területen előforduló más közösségi jelentőségű és védett rovar-, madár- és denevérfaj számára. A denevér-, a rovar- és madárfajok egyaránt igénylik a cserjeszint és a szegélyvegetáció meglétét, az elegyfajokban gazdag faállományt és az erdei vízállások fenntartását is. A kártevők elleni vegyszeres védekezés a tervezési terület rovar- és denevérfaunájára egyaránt veszélyt jelenthet.

A nagyobb vágásterületeket a környező állományokból behatoló fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) könnyen előzönli, ezáltal igen nagy a veszélye, hogy korábbi jelölő élőhelyek akácossokká alakulnak. A fehér akác átalakítja a termőhelyet, aljnövényzete szegényessé és gyomossá válik, és a legtöbb, a természetes növénytakaróhoz kötődő állatfaj számára sem alkalmas élőhelyül. Az előzönlött területek megtisztítása ráadásul rendkívül költség és munkaigényes, ezért a megelőzés kiemelten fontos feladat.

Az élőhelyek fenntartásának érdekében az őshonos fafajú faállomány tájhozony fajokkal történő felújítása javasolt a termőhelynek és ÁNÉR élőhelykategóriára jellemző fő és elegyfajok alkalmazása. K1a: kocsányos tölgy (*Quercus robur*), madárcseresznye (*Cerasus avium*), magas kőris (*Fraxinus excelsior*), gyertyán (*Carpinus betulus*), kislevelű hárs (*Tilia cordata*), nagylevelű hárs (*Tilia platyphyllos*), bükk (*Fagus sylvatica*) K2: kocsánytalan tölgy (*Quercus petraea*), gyertyán (*Carpinus betulus*), kislevelű hárs (*Tilia cordata*), bükk (*Fagus sylvatica*). K5: bükk (*Fagus sylvatica*), gyertyán (*Carpinus betulus*), kocsánytalan tölgy (*Quercus petraea*), hegyi juhar (*Acer pseudoplatanus*), korai juhar (*Acer platanoides*), magas kőris (*Fraxinus excelsior*). P1 és P8 esetében a termőhelynek megfelelő K1a, K2, vagy K5 élőhelyeket alkotó fafajok.

(a) Kezelési egység kódja: KE-4

(b) Kezelési egység meghatározása: Jellegtelen faállományok

Fajszegény lombos állományok. Összesített kiterjedésük: 48,34ha.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

P1 Őshonos fafajú fiatalosok

P8 Vágásterületek

RB Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők

RC Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők

RDb Őshonos lombos fafajokkal elegyes idegenhonos lombos és vegyes erdők

S3 Egyéb tájidegen lombos erdők

Érintett Natura 2000 élőhelyek: -

Érintett közösségi jelentőségű fajok: -

Érintett, egyéb kiemelt fajok:

kikeleti hóvirág (*Galanthus nivalis*), szártalan kankalin (*Primula vulgaris*), szálkás pajzsika (*Dryopteris carthusiana*), erdei ciklámen (*Cyclamen purpurascens*), Norden nőszőfű (*Epipactis nordeniorum*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A megfelelő termőhelyen található, táj és termőhelyhonos állományok esetében a változatos fafajösszetételt, állományszerkezetet és cserjeszintet javasolt kialakítani. Az állományok javításakor lehetőség szerint kisméretű lékeket kell alkalmazni, a faji változatosságot állománykiegészítés, telepítés útján célszerű kialakítani az adott élőhelytípusra jellemző elegyfajok alkalmazásával. Az idős, odvas faegyedek kímélendők, a hektáronként 10 m³ holt faanyag meglétéig valamennyi holt faegyed meghagyandó. A fiatalosokban a nevelővágások változó eréllyel végzendők, az elegyfajok, pionír fafajok és cserjék megőrzendők. Lényeges az intenzíven terjedő fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) és az inváziós idegenhonos fajok betörésének meg akadályozása, a megjelent egyedek eltávolítása, helyükön a táj- és termőhelyhonos fajok felújulásának elősegítése szükség esetén telepítéssel.

A nem táj és termőhelyhonos állományokat javasolt átalakítani honos fajok alkotta állományokká. Ennek során törekedni kell a fokozatosságra: a termőhelynek megfelelő, jelenlevő, honos fafajok kíméletével, azokra alapozva szükséges lehetőség szerint az átalakítást végezni. A gyertyános második szinttel rendelkező erdeifenyves állományokban, elegyetlen egyéb állományok területén fafajcserés szerkezetátalakítás útján javasolt táj- és termőhelyhonos fafajok alkotta, elegyfajokat is az élőhelyre jellemző mértékben tartalmazó erdőket kialakítani. Arra kell törekedni, hogy az adott állomány a termőhelynek megfelelő közösségi jelentőségű élőhelytípusnak megfeleltethetővé váljon.

A vágásterületeken nagyon fontos a fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) előretörésének megakadályozása minden lehetséges eszközzel. Különös figyelmet kell fordítani a termőhelynek megfelelő élőhelytípusra jellemző fajösszetétel és elegyarány kialakítására és fenntartására.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

(a) Kötelezően betartandó előírások:

- 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről
- Zalacsányi Erdőtervezési Körzet Körzeti erdőterve,
- 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról

(b) Javasolt előírások:

Kód	Kezelés leírása
E13	Állománynevelés során a nyiladékok és az állományszélek felé legalább 5 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során az idegenhonos növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel).
E16	A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m ³ /ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása.
E17	Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábon álló holtfák meghagyása.
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.
E19	Az elő- és véghasználatok során az előzetesen meghatározott fa-, illetve cserjefajok kímélete.
E26	Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.
E27	A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása.
E28	Természetes-, természet szerű- és származék természetességi állapotú erdőkben a nevelővágások során az idegenhonos fa- és cserjefajok egyedszámának minimális szintre szorítása, illetve lehetőség szerinti teljes eltávolítása.
E29	A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fafajok eltávolítása.
E31	A nevelővágások során az intenzíven terjedő fafajok teljes mértékű eltávolítása.
E35	Fahasználatok során a kitermelt faanyag vonszolósos közelítésének mellőzése. A faanyagot rövid fában, emelve kell közelíteni.
E36	Az adott erdőrészletben véghasználat esetén szálalóvágás alkalmazása.
E40	A fakitermelés és anyagmozgatás során az erdőrészlet területén a talaj védelme érdekében kerülendő a 20 cm-nél mélyebb közelítési, illetve vonszolási nyom kialakulása. A tő- és törzssérülés ne haladja meg az 5%-ot.
E49	Az eredeti talajállapot fenntartása érdekében a talaj-előkészítés és a tuskózás elhagyása.

Kód	Kezelés leírása
E50	A vágásterületen történő égetés mellőzése.
E51	Felújítás tájhonos fafajokkal, illetve célállománnyal.
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazása.
E65	Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése.
E68	Totális gyomirtó szerek használata csak intenzíven terjedő, inváziós fafajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően.
E70	<p>Az intenzíven terjedő fafajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában). • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
E71	A tűzpásztákon, nyiladékokon az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorítása.
E73	Inváziós fásszárú növényfajok visszaszorítása során azok mechanikai eltávolítása a növények sikeres vegyszeres irtását követően.
E74	Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése.
E75	Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életsiklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása.

Kód	Kezelés leírása
E78	A természetvédelmi szempontból értékes gyepterületekkel érintkező állományok esetében a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett szélességben erdőszegély kialakítása.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A bükkösök vagy gyertyános-tölgyesek helyén létrejött állományok aljnövényzete a felújítások során kímélendő. Az akácelegyes erdők rekonstrukcióját 3.2.2. *Élőhelyfejlesztési és élőhelyrekonstrukciós javaslatok* fejezetben leírtak szerint javasolt elvégezni.

(g) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységbe sorolt állományok megfelelő beavatkozások útján közösségi jelentőségű élőhelyekké alakítandók. Ehhez szükséges a fajösszetétel és az állományszerkezet javítása, a holt és idős faegyedek megléte. Felújításnál javasolt a termőhelynek megfelelő, KE-1-KE-3 kezelési egységekben felsorolt ÁNÉR élőhelytípusok fafajainak és azok arányának alkalmazása.

(a) Kezelési egység kódja: KE-5

(b) Kezelési egység meghatározása: Akácosok

Túlnyomórészt fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) alkotta faállományok. Összesített kiterjedésük: 290,6ha.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

S1 Ültetett akácosok

Érintett Natura 2000 élőhelyek: -

Érintett közösségi jelentőségű fajok: -

Érintett, egyéb kiemelt fajok:

kikeleti hóvirág (*Galanthus nivalis*), szártalan kankalin (*Primula vulgaris*), karélyos vesepáfrány (*Polystichum aculeatum*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe tartozó állományok átalakítása javasolt fafajcsere útján. Az átalakítás során a fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) valamennyi egyede eltávolítandó, a meglévő honos fajok egyedeit azonban meg kell kímélni. A telepített fajok körét és arányát a termőhelynek megfelelő potenciális közösségi jelentőségű élőhelytípusnak megfelelően javasolt meghatározni, és a későbbiekben fenntartani. Hosszabb távon, a nevelővágások során változatos, idős egyedeket és vastag (30 cm mellmagassági átmérő) feletti holt faegyedeket is nagy számban tartalmazó állományképet szükséges kialakítani.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

(a) Kötelezően betartandó előírások:

- 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről
- Zalacsányi Erdőtervezési Körzet Körzeti erdőterve, Zalakomári Erdőtervezési Körzet Körzeti erdőterve
- 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról

(b) Javasolt előírások:

Kód	Kezelés leírása
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.
E19	Az elő- és véghasználatok során az előzetesen meghatározott fa-, illetve cserjefajok kímélete.
E26	Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.
E27	A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása.
E31	A nevelővágások során az intenzíven terjedő fafajok teljes mértékű eltávolítása.
E49	Az eredeti talajállapot fenntartása érdekében a talaj-előkészítés és a tuskózás elhagyása.
E50	A vágásterületen történő égetés mellőzése.
E51	Felújítás tájhonos fafajokkal, illetve célállománnyal.
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazása.
E65	Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése.
E68	Totális gyomirtó szerek használata csak intenzíven terjedő, inváziós fafajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően.
E70	Az intenzíven terjedő fafajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett: <ul style="list-style-type: none">• Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése.• Javasolt alkalmazási idő: augusztus-szeptember.• Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással.• Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.• Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélykiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).

Kód	Kezelés leírása
	<ul style="list-style-type: none"> • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöpöpnésmentes kijuttatással.
E71	A tűzpásztákon, nyiladékokon az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorítása.
E73	Inváziós fásszárú növényfajok visszaszorítása során azok mechanikai eltávolítása a növények sikeres vegyszeres irtását követően.
E75	Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életrőlúshoz kötött kijuttatás) alkalmazása.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Fafajcsere a honos fajok kíméletével. A javasolt kezelések részletes kifejtése a 3.2.2. *Élőhelyfejlesztési és élőhelyrekonstrukciós javaslatok* fejezetben található.

(g) Kezelési javaslatok indoklása:

Az akácok élővilága nagyon szegényes, állományaik természeti örökségünk részét képező élőhelyek területét foglalják el, és fertőző gócpontokként a megmaradt állapotát, létét veszélyeztetik, ezért a tervezési területen belül átalakításuk szükséges. Szakszerűen végrehajtott beavatkozások útján az akácok hosszú távon közösségi jelentőségű, természetközeli élőhelytípusokká alakíthatók. Felújításnál javasolt a termőhelynek megfelelő, KE-1-KE-3 kezelési egységekben felsorolt ÁNÉR élőhelytípusok fafajainak és azok arányának alkalmazása.

(a) Kezelési egység kódja: KE-6

(b) Kezelési egység meghatározása: Fenyőültetvények

Erdeifenyő (*Pinus sylvestris*) alkotta, telepített állomány. Kiterjedése: 2,6 ha.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

S4 Ültetett erdei- és feketefenyvesek

Érintett Natura 2000 élőhelyek: -

Érintett közösségi jelentőségű fajok: -

Érintett, egyéb kiemelt fajok: -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe tartozó állomány átalakítása javasolt fafajcsere útján. Az átalakítás során a meglévő honos fajok egyedeit meg kell kímélni. A telepített fajok körét és arányát a termőhelynek megfelelő potenciális közösségi jelentőségű élőhelytípusnak megfelelően szükséges meghatározni, és a későbbiekben fenntartani. Hosszabb távon, a nevelővágások

során változatos, idős egyedeket és vastag (30 cm mellmagassági átmérő) feletti holt faegyedeket is nagy számban tartalmazó állományképet javasolt kialakítani.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

(a) Kötelezően betartandó előírások:

- 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről
- Zalacsányi Erdőtervezési Körzet Körzeti erdőterve,
- 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról

(b) Javasolt előírások:

Kód	Kezelés leírása
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.
E26	Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.
E27	A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása.
E29	A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fafajok eltávolítása.
E31	A nevelővágások során az intenzíven terjedő fafajok teljes mértékű eltávolítása.
E49	Az eredeti talajállapot fenntartása érdekében a talaj-előkészítés és a tuskózás elhagyása.
E50	A vágásterületen történő égetés mellőzése.
E51	Felújítás tájhonos fafajokkal, illetve célállománnyal.
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazása.
E65	Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése.
E68	Totális gyomirtó szerek használata csak intenzíven terjedő, inváziós fafajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően.
E71	A tűzpásztákon, nyiladékokon az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorítása.
E75	Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása.

(f) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Fafajcsere javasolt a honos fajok kíméletével, valamint felújítás során bükk vagy kocsánytalan tölgy főfafaj alkalmazása.

(g) Kezelési javaslatok indoklása:

Az idegenhonos faültetvények élővilága nagyon szegényes, állományaik természeti örökségünk részét képező élőhelyek területét foglalják el, ezért a tervezési területen belül átalakításuk javasolt. Szakszerűen végrehajtott beavatkozások útján az ültetvények hosszú távon közösségi jelentőségű, természetközeli élőhelytípusokká alakíthatók. Felújításnál javasolt a termőhelynek megfelelő, KE-1-KE-3 kezelési egységekben felsorolt ÁNÉR élőhelytípusok fafajainak és azok arányának alkalmazása.

(a) Kezelési egység kódja: KE-7

(b) Kezelési egység meghatározása: Remetekert és környéke

A nagykapornaki apátság remetéinek sírjait és kápolnáját őrző kegyhely és idős fákat – tölgy, nyír, platán, juhar – magába foglaló környezete. Kiterjedése 1,3 ha.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

P6 Parkok, kastélyparkok, arborétumok és temetők az egykori vegetáció maradványaival vagy regenerálódásával

Érintett Natura 2000 élőhelyek: -

Érintett közösségi jelentőségű fajok: -

Érintett, egyéb kiemelt fajok:

kikeleti hóvirág (*Galanthus nivalis*), szártalan kankalin (*Primula vulgaris*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe sorolt területen elsődleges szempont az özönnövények terjedésének megakadályozása, a megtelepedett állományok, egyedek visszaszorítása mechanikus vagy vegyszeres kezelés útján. E fajok telepítése is kerülendő. Az idős, odvas fák kímélendők.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

(a) Kötelezően betartandó előírások:

- 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről
- Üzemtervezett erdőterületre eső egységekben a Zalacsányi Erdőtervezési Körzet Körzeti erdőterve, 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról.

(b) Javasolt előírások:

Kód	Kezelés leírása
E17	Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábon álló holtfák meghagyása.
E68	Totális gyomirtó szerek használata csak intenzíven terjedő, inváziós fajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően.
E70	<p>Az intenzíven terjedő fajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett:</p> <ul style="list-style-type: none">• Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése.• Javasolt alkalmazási idő: augusztus-szeptember.• Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással.• Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.• Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).• Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.• Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
E73	Inváziós fásszárú növényfajok visszaszorítása során azok mechanikai eltávolítása a növények sikeres vegyszeres irtását követően.
E74	Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése.
E75	Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életről károsítóhoz kötött kijuttatás) alkalmazása.
E97	Kártevők elleni védekezésnél biológiai módszerek (feromoncsapdák, elterelő anyagok) alkalmazása.
GY107	Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása.

Kód	Kezelés leírása
GY108	Erősen fertőzött foltok sokkoló kaszálással történő kezelése évente legalább háromszor.
GY109	A lekaszált inváziós növények eltávolítása a területről a kaszálást követő 30 napon belül.

(f) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egységen belül élőhelyrekonstrukcióra nincs szükség.

(g) Kezelési javaslatok indoklása:

A terület gondozatlansága esetén könnyen elősegítheti a közösségi jelentőségű természeti értékeket veszélyeztető idegenhonos inváziós fajok terjedését, ugyanakkor a jelenlegi körülmények között a kezelés fenntartása révén ez elkerülhető. Az idős, odvas, korhadó fák számos rovar- vagy madárfaj számára jelenthetnek élőhelyet.

3.2.1.2.3. Vadgazdálkodás

A túltartott nagyvadállomány jelentős károkat okoz az erdei közösségi jelentőségű élőhelyek állapotában. A vaddisznó (*Sus scrofa*) nagy területű túrásai utat nyitnak a gyomok megtelepedésének, míg a szarvas (*Cervus elaphus*) és az őz (*Capreolus capreolus*) taposása, rágása jelentős mértékben károsítja az erdei élőhelyek aljnövényzetét, és nehezíti az erdei élőhelyek megújulását. Ezek a károsítások főleg az illír bükkösök és gyertyános-tölgyesek (91K0 és 91L0) közösségi jelentőségű élőhelyeket érintik. Az erdei élőhelyek esetében tervezett fejlesztések megvalósulásához elengedhetetlen a nagyvadállomány csökkentése egészen addig a szintig, amíg az erdők felújítását kerítésépítés nélkül végre lehet hajtani.

Kód	Kezelés leírása
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.
VA02	Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni.

3.2.1.2.4. Vízgazdálkodás

A tervezési területen vízgazdálkodás nem történik, erre vonatkozó önálló kezelési egység nincs meghatározva. A Natura 2000 területen lévő kisvízfolyások szabályozással, mederrendezéssel nem érintettek. A szabályozatlan mederállapot a jövőben is fenntartandó. A kisvízfolyások Natura 2000 területen belüli szakaszai nyáron gyakran kiszáradnak, időszakosak, így az állandó vizekhez kötődő fajok hiányoznak belőlük. A patak menti ligeterdők fragmentálisak, jellegtelenek, külön kezelési egységként nem határolhatók le. A területen víztározó vagy természetes tó nem található.

Lényeges, hogy az 1995. évi LVII. törvényben, illetve 120/1999. (VIII. 6.) Korm. Rendeletben meghatározottak alapján emberélet és vagyonvédelem érdekében esetlegesen szükségessé váló

vízügyi beavatkozások csak a legszükségesebb mértékben, a vízfolyások tényleges medrére vonatkozóan a 91E0 Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőrös (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnionincanae*, *Salicionalbae*) kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípus megőrzésére való fokozott figyelemmel történjenek.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Akácok és faültetvények átalakítása

Háttér és célkitűzések:

A fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) és a különböző faültetvények állományai a tervezési terület közel egyharmadát borítják, ezzel óriási területen elfoglalva a közösségi jelentőségű élőhelytípusok helyét. Az akácok továbbá fertőző gócpontokként erősen veszélyeztetik a meglévő közösségi jelentőségű élőhelyek állapotát. A tervezési terület rendeltetésének megfelelően ezért javasolt az idegenhonos állományokat átalakítani, mellyel a közösségi jelentőségű erdei élőhelytípusok kiterjedése közel megkétszerezhető volna.

Érintett közösségi jelentőségű élőhelyek és jelenlegi kiterjedésük:

91K0 Illír bükkösök	277,8 ha
91L0 Illír gyertyános-tölgyesek	300,82 ha

Érintett kezelési egységek és az élőhelyfejlesztési beavatkozásokkal érintett területük:

KE-5 Akácok	290,61 ha
-------------	-----------

Alkalmazott módszerek:

Az idegenhonos faállományt letermelése, és helyére termőhelyhonos fajok telepítése javasolt. A fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) által uralt állományokban a szakszerűen végrehajtott vegyszeres kezelésre is szükség van. Az átalakítás során a termőhelynek megfelelő közösségi jelentőségű élőhelytípusok jellemző fajösszetételét, szerkezeti tulajdonságait kell célként tekinteni.

A fehér akác eltávolítására a 8 cm-es átmérőt elért akác egyedek esetében a törzsinjektálásos módszer a legeredményesebb. Amennyiben csak töben adott az átmérő, a kezelést ott kell végrehajtani. A fűrészt 45°-os szögben, „húrmentén”, a háncsrészt lehető legnagyobb felületen érintve kell 8-as fűróval megejteni a fatörzs kerületén végighaladva oly módon, hogy a fűrészek között 2-3 cm legyen. A lyukat vegyszerrel fel kell tölteni és siloplast vagy más kötőanyag használatával le kell zárni. A munkálatokat ideális augusztus-október közé időzíteni. A törzsinjektálást lehet a fatörzs eltávolítása után, a tuskón is végezni, az eredményesség vegyszeres tuskókenéssel kombinálva tovább fokozható. A felverődő sarjakat és vékonyabb egyedeket szélcsendes, meleg időben, tapadóanyaggal kevert vegyszeres permetezés útján kell kezelni. Az akác elpusztult egyedei eltávolíthatók, a helyükön táj- és termőhelyhonos fa és cserjefajok felújulását szükséges segíteni, szükség esetén a hiányzó állományalkotó és elegyfajokat telepíteni.

A fahasználatok során az őshonos, a potenciális természetközeli élőhelyre jellemző fajok, kiemelten a kocsánytalan tölgy (*Quercus petraea*), gyertyán (*Carpinus betulus*), bükk (*Fagus sylvatica*), hárs (*Tilia* sp.), és juhar (*Acer* sp.) fajok, vadgyümölcsök egyedeit kímélni kell, amennyiben lehetséges, az átalakítást ezekre szükséges alapozni. A honos fajok által uralt állományrészekben egyenlőtlen erélyű bontások útján változatos korszerkezet kialakítására kell törekedni. A honos fafajú, idős, odvas faegyedek kímélendők, a hektáronként 10 m³ holt faanyag meglétéig valamennyi honos fafajú holt faegyed meghagyandó.

Résztvevők

Területek tulajdonosai, kezelői

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság, mint a terület természetvédelmi kezelője

Tervezett költségvetés és forrás

700 millió Ft – Jelenleg nincs rendelkezésre álló forrás

Természetesen kisebb részterületek – különösen a közösségi jelentőségű élőhelyekkel érintkezők – átalakítása is jelentős előrelépés lenne, melyhez területarányosan csökkentett költségeket kell rendelni.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű fajok védelmét a kezelési egységek (KE-1, KE-2) javasolt előírásainak betartása biztosíthatja. Az alábbi fajok ritkaságuknál, vagy jelentőségüknél fogva kiemelésre kerültek.

A nyugati pisedenevér (Barbastella barbastellus) a közönséges denevér (Myotis myotis) és a nagyfülű denevér (Myotis bechsteinii) megőrzését szolgáló intézkedések

Mindhárom faj megőrzése szempontjából fontos, hogy az erdőgazdálkodás során változatos fajösszetételű és korszerkezetű, fejlett cserjeszinttel rendelkező, egybefüggő erdőállományok alakuljanak ki, és hosszú távon maradjanak fenn. Mivel e fajok szálláshelyüket napi rendszerességgel változtatják, ezért odvas, kéreglevélásos fák, álló holtfák hálózatára van szükség a területen. A terület vízfolyásai fontos táplálkozó területei e fajoknak, ezért kiszáradásuk elkerülése érdekében a vízfelületet árnyaló fákat a fahasználatokkor kímélni kell.

A gyászincér (Morimus funereus) és a havasi cincér (Rosalia alpina) megőrzését szolgáló intézkedések

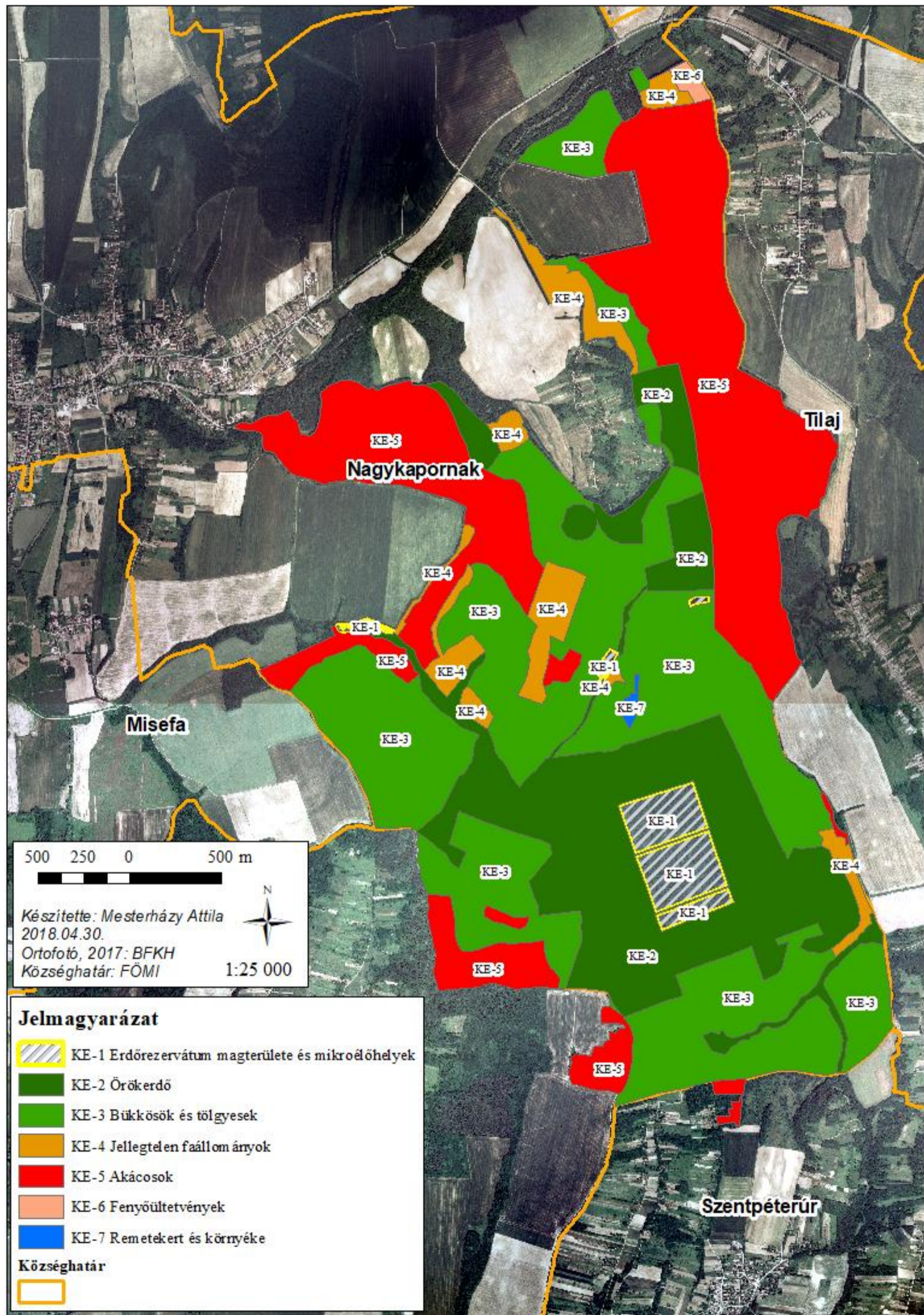
A Remetekert Natura 2000 terület az egyetlen biztos zalai állománya mindkét fajnak, ezért itteni megőrzésük kiemelkedő jelentőséggel bír. Mivel a gyászincér lárvája idős fák elhalt gyökérrészeiben fejlődik, ezért fontos, hogy az erdőrezervátum közelében lévő idősebb erdőkben egészségügyi fahasználatok csak minimális mértékben történjenek, az idős, lábon álló korhadt fák minél nagyobb mértékben fennmaradjanak. A természetszerű faállományok véghasználatára során törekedni kell a tuskózások mellőzésére. A havasi cincér leginkább az idős, elhalt bükkfatörzsekben rakja petéit, ezért élőhelyein fontos a lábon álló korhadt bükkök fenntartása. Mindkét faj kedveli a napfényes helyeken lévő farakásokat, melyek tavaszi-nyári elszállítása az oda megbúvó egyedek pusztulásával járhat. Ezért a farakások elszállítását napsütötte helyeken már tél vége előtt indokolt elvégezni. A potenciális élőhelyeken az egyes kisebb farakások egész évben történő kint hagyása javasolt. A havasi cincér szaporodására szolgáló korhadt fák a területen mesterségesen is kialakíthatók, úgy, hogy hektáronként 4-5 idősebb törzset a talajfelszíntől 5-10 m magasságban megcsonkítunk.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

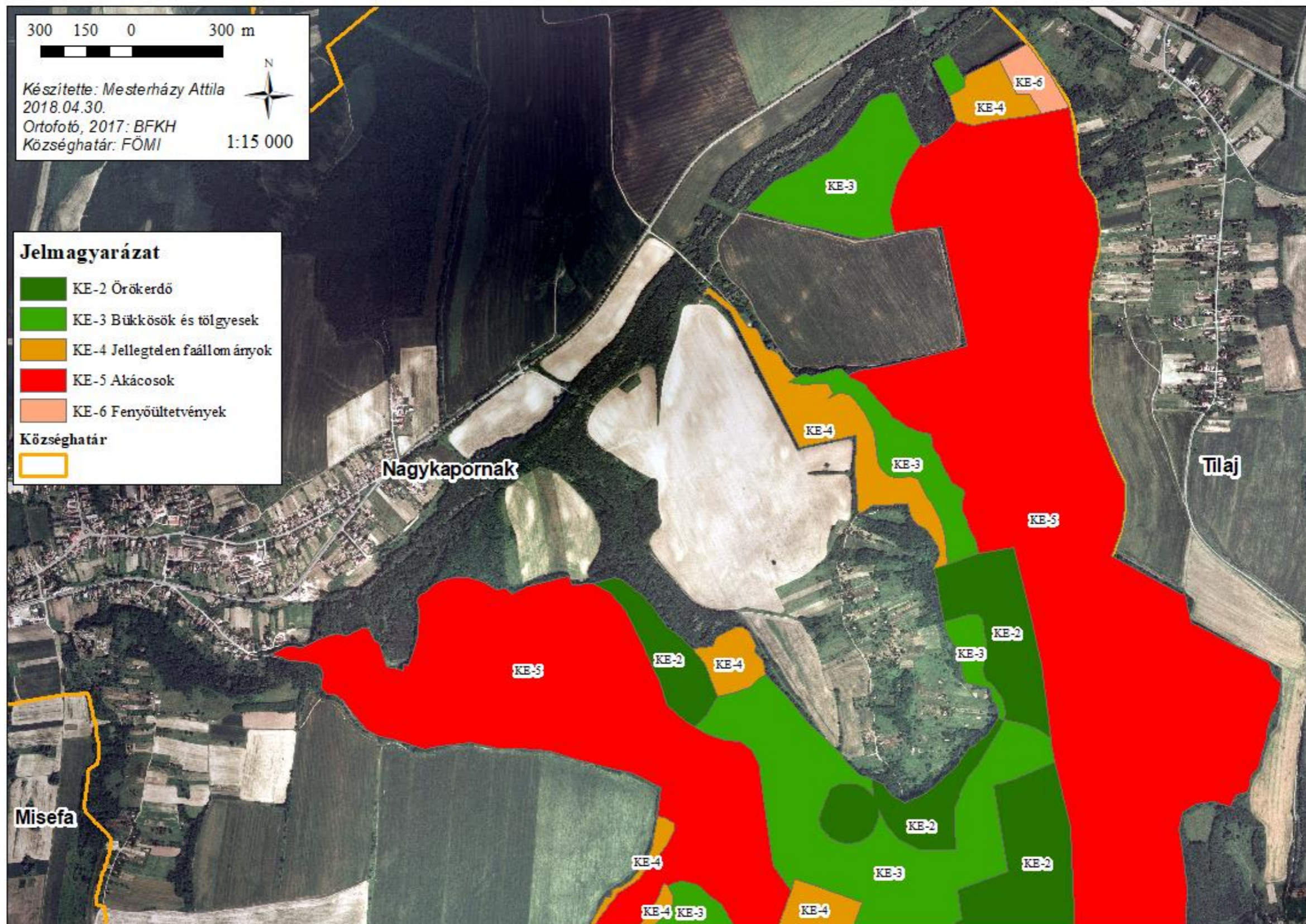
Jelölő élőhelyek esetében a 4 évente ismétlődő Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) mintavételi módszertana (protokoll) javasolt. A jelölő és jelölő értéknek javasolt xilofág bogarak esetében 6 évente történő jelenlét - hiány módszer szerinti kutatása, denevérek esetében a hangdetektorozás javasolt.

325. Melléklet: a tervezési területen javasolt természetvédelmi kezelések összegzése (térkép)

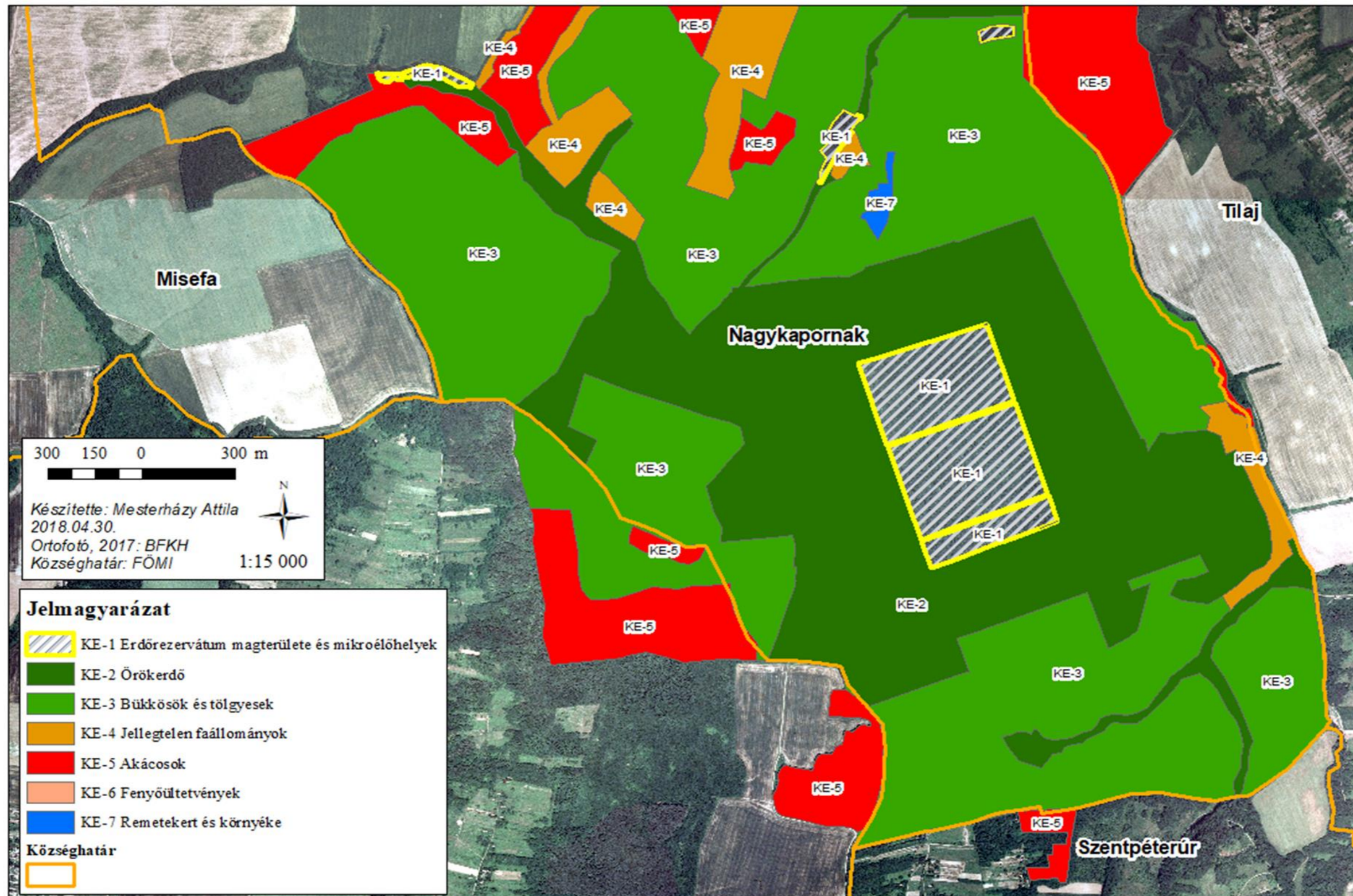
325.1. A tervezési terület kezelési egységeinek áttekintő térképe

3.2.5.2. A tervezési terület kezelési egységei 1.

3.2.5.3. A tervezési terület kezelési egységei 2.

3.2.6. A tervezési terület helyrajzi számait érintő kezelési egységek

HELYSÉG	HRSZ	Kezelési egység (KE)
Nagykapornak	0184	KE-4
Nagykapornak	0198	KE-2, KE-3, KE-4, KE-5, KE-6
Nagykapornak	0199	KE-2, KE-3
Nagykapornak	0205/1	KE-1
Nagykapornak	0205/2	KE-2
Nagykapornak	0205/3	KE-1, KE-2, KE-3, KE-4, KE-7
Nagykapornak	0206	KE-3
Nagykapornak	0207	KE-3
Nagykapornak	0208/1	KE-2, KE-3, KE-5
Nagykapornak	0208/3	KE-2, KE-3
Nagykapornak	0208/5	KE-3
Nagykapornak	0209	KE-2, KE-3
Nagykapornak	0210/1	KE-1, KE-2, KE-3, KE-4, KE-5
Nagykapornak	0210/3	KE-2, KE-4
Nagykapornak	0210/4	KE-2, KE-3
Nemesrádó	0123	KE-5
Nemesrádó	0125	KE-3, KE-5
Nemesrádó	0126	KE-5
Nemesrádó	0129/1	KE-3
Nemesrádó	0129/2	KE-3
Nemesrádó	0129/4	KE-5
Nemesrádó	0129/5	KE-3, KE-5
Szentpéterúr	0277/1	KE-5
Tilaj	015/3	KE-3, KE-4, KE-5
Tilaj	021	KE-5
Tilaj	022/2	KE-5
Tilaj	023	KE-5
Tilaj	024/1	KE-5
Tilaj	025	KE-5
Tilaj	032	KE-5
Tilaj	036	KE-5

3.2.7. A tervezési terület erdőrészeit érintő kezelési egységek

Település	Erdőrészlet	Kezelési egység (KE)
Nagykapornak	14A	KE-3
Nagykapornak	14B	KE-5
Nagykapornak	14C	KE-5
Nagykapornak	14D	KE-3, KE-4, KE-6

Település	Erdőrészlet	Kezelési egység (KE)
Nagykapornak	14E	KE-5
Nagykapornak	14TI 1	KE-5
Nagykapornak	14TI 2	KE-5
Nagykapornak	15A	KE-5
Nagykapornak	15B	KE-5
Nagykapornak	15C	KE-5
Nagykapornak	15D	KE-5
Nagykapornak	15E	KE-5
Nagykapornak	15F	KE-5
Nagykapornak	15NY	KE-5
Nagykapornak	15TI	KE-5
Nagykapornak	16A	KE-3, KE-4
Nagykapornak	16B	KE-3, KE-4
Nagykapornak	16E	KE-3, KE-5
Nagykapornak	16F	KE-3
Nagykapornak	16G	KE-4
Nagykapornak	16H	KE-3, KE-5
Nagykapornak	16ÚT 1	KE-3, KE-4
Nagykapornak	17A	KE-2
Nagykapornak	17B	KE-2
Nagykapornak	17C	KE-5
Nagykapornak	17D	KE-3
Nagykapornak	17E	KE-5
Nagykapornak	17NY	KE-2
Nagykapornak	17ÚT	KE-2, KE-3
Nagykapornak	18A	KE-2
Nagykapornak	18B	KE-3
Nagykapornak	18C	KE-2, KE-5
Nagykapornak	18D	KE-3
Nagykapornak	18E	KE-2
Nagykapornak	18I	KE-2, KE-5
Nagykapornak	18J	KE-2
Nagykapornak	18K	KE-2, KE-3
Nagykapornak	18L	KE-2, KE-3
Nagykapornak	18M	KE-3
Nagykapornak	18N	KE-1, KE-3, KE-5
Nagykapornak	18NY 1	KE-2, KE-3
Nagykapornak	18NY 2	KE-2, KE-3
Nagykapornak	18ÚT	KE-2, KE-3
Nagykapornak	19A	KE-3, KE-7
Nagykapornak	19B	KE-2, KE-3, KE-4
Nagykapornak	19D	KE-3

Település	Erdőrészlet	Kezelési egység (KE)
Nagykapornak	19E	KE-3, KE-7
Nagykapornak	19F	KE-2, KE-3
Nagykapornak	19G	KE-3
Nagykapornak	19H	KE-3
Nagykapornak	19J	KE-3
Nagykapornak	19L	KE-3
Nagykapornak	19M	KE-3
Nagykapornak	19NY 1	KE-3
Nagykapornak	19NY 2	KE-3
Nagykapornak	19O	KE-3
Nagykapornak	19P	KE-3
Nagykapornak	19Q	KE-3
Nagykapornak	19TI	KE-7
Nagykapornak	19ÚT	KE-3, KE-7
Nagykapornak	20A	KE-2
Nagykapornak	20B	KE-2
Nagykapornak	20C	KE-3
Nagykapornak	20E	KE-3
Nagykapornak	20G	KE-2
Nagykapornak	20H	KE-2
Nagykapornak	20NY 1	KE-2
Nagykapornak	20NY 2	KE-3
Nagykapornak	21A	KE-2
Nagykapornak	21B	KE-2
Nagykapornak	21C	KE-2
Nagykapornak	21D	KE-2, KE-3
Nagykapornak	21E	KE-3
Nagykapornak	21G	KE-4, KE-5
Nagykapornak	21H 1	KE-4
Nagykapornak	21H 2	KE-4
Nagykapornak	21I	KE-2
Nagykapornak	21J	KE-2
Nagykapornak	21K	KE-2
Nagykapornak	21NY 1	KE-2
Nagykapornak	21NY 2	KE-2, KE-3, KE-4
Nagykapornak	22A	KE-2
Nagykapornak	22B 1	KE-2, KE-3
Nagykapornak	22B 2	KE-2, KE-3
Nagykapornak	22C	KE-2
Nagykapornak	22D	KE-2, KE-4
Nagykapornak	22E	KE-2
Nagykapornak	22F	KE-3

Település	Erdőrészlet	Kezelési egység (KE)
Nagykapornak	22G 1	KE-2, KE-3
Nagykapornak	22G 2	KE-2
Nagykapornak	22G 3	KE-2, KE-3
Nagykapornak	22H	KE-2, KE-3
Nagykapornak	22I	KE-2, KE-3
Nagykapornak	22J	KE-3
Nagykapornak	22K	KE-2, KE-3
Nagykapornak	22L	KE-2, KE-3
Nagykapornak	22M	KE-2, KE-3
Nagykapornak	22NY 1	KE-3
Nagykapornak	22NY 2	KE-3
Nagykapornak	22ÚT	KE-2, KE-3
Nagykapornak	23A	KE-3
Nagykapornak	23B	KE-3
Nagykapornak	23C	KE-3
Nagykapornak	23D	KE-3
Nagykapornak	23E	KE-3
Nagykapornak	23F	KE-3
Nagykapornak	23G	KE-2, KE-3
Nagykapornak	23H	KE-2, KE-3
Nagykapornak	23I	KE-3, KE-5
Nagykapornak	23J	KE-3
Nagykapornak	23K	KE-3
Nagykapornak	23NY	KE-3
Nagykapornak	23TI	KE-3
Nagykapornak	24A	KE-2
Nagykapornak	24B	KE-2
Nagykapornak	24C	KE-1
Nagykapornak	24D	KE-1
Nagykapornak	24E	KE-2
Nagykapornak	24F	KE-2
Nagykapornak	24G	KE-2
Nagykapornak	24H	KE-2
Nagykapornak	24I	KE-2
Nagykapornak	24J	KE-2
Nagykapornak	24NY 1	KE-1
Nagykapornak	24NY 3	KE-1
Nagykapornak	24NY 4	KE-2
Nagykapornak	25A	KE-2
Nagykapornak	25B	KE-2
Nagykapornak	25C	KE-2
Nagykapornak	25CE	KE-2

Település	Erdőrészlet	Kezelési egység (KE)
Nagykapornak	25D	KE-2
Nagykapornak	25E	KE-1
Nagykapornak	25F	KE-2
Nagykapornak	25G	KE-2
Nagykapornak	25NY	KE-2
Nagykapornak	25ÚT	KE-2
Nagykapornak	25VF	KE-2
Nagykapornak	26A	KE-2, KE-3
Nagykapornak	26B	KE-2, KE-3
Nagykapornak	26C	KE-2
Nagykapornak	26D	KE-3
Nagykapornak	26E	KE-3, KE-5
Nagykapornak	26NY	KE-3
Nagykapornak	27A	KE-3
Nagykapornak	27B	KE-2, KE-3
Nagykapornak	27C	KE-2
Nagykapornak	27D	KE-2, KE-3
Nagykapornak	27E	KE-3
Nagykapornak	27F	KE-3
Nagykapornak	28A	KE-5
Nagykapornak	28B	KE-5
Nagykapornak	28C	KE-1
Nagykapornak	28D	KE-2, KE-3
Nagykapornak	28E	KE-3
Nagykapornak	28F	KE-3
Nagykapornak	28G	KE-3
Nagykapornak	28H	KE-3
Nagykapornak	28I	KE-5
Nagykapornak	28J	KE-2, KE-3
Nagykapornak	28K	KE-3
Nagykapornak	28Q	KE-2
Nagykapornak	28R	KE-2, KE-5
Nagykapornak	29C	KE-2, KE-4, KE-5
Nagykapornak	29D	KE-3, KE-4
Nagykapornak	29E	KE-3
Nagykapornak	29F 1	KE-2, KE-4
Nagykapornak	29F 2	KE-2
Nagykapornak	29G	KE-2, KE-3
Nagykapornak	29H	KE-2, KE-4
Nagykapornak	30A	KE-2, KE-3
Nagykapornak	30B	KE-2, KE-3
Nagykapornak	30C	KE-2, KE-3

Település	Erdőrészlet	Kezelési egység (KE)
Nagykapornak	30D	KE-2, KE-3
Nagykapornak	30E	KE-2, KE-3
Nagykapornak	30F	KE-4
Nagykapornak	30NY	KE-2, KE-3
Nagykapornak	31A	KE-2, KE-3
Nagykapornak	31B	KE-3
Nagykapornak	31C	KE-5
Nagykapornak	31D	KE-5
Nagykapornak	31E	KE-5
Nagykapornak	31F	KE-4
Nagykapornak	31G	KE-4
Nagykapornak	31H	KE-5
Nagykapornak	31I	KE-3, KE-4
Nagykapornak	31J	KE-3, KE-4
Nagykapornak	31K	KE-1, KE-2, KE-3
Nagykapornak	31L	KE-5
Nagykapornak	31NY 1	KE-3
Nagykapornak	31NY 2	KE-3, KE-4
Nagykapornak	32A	KE-2, KE-5
Nagykapornak	32B	KE-5
Nagykapornak	32C	KE-2
Nagykapornak	32K	KE-4
Nagykapornak	32O	KE-5
Nagykapornak	32Q	KE-5
Nagykapornak	33B	KE-5
Nagykapornak	33C	KE-5
Nagykapornak	33D	KE-5
Nagykapornak	33N	KE-5
Nagykapornak	33TI 1	KE-5
Nemesrádó	3A	KE-3
Nemesrádó	3B	KE-3, KE-5
Nemesrádó	6A	KE-3, KE-5
Nemesrádó	6B	KE-3
Nemesrádó	6C	KE-5
Nemesrádó	6D	KE-5
Nemesrádó	6E	KE-3, KE-5
Nemesrádó	6F	KE-5
Nemesrádó	7CE	KE-3, KE-5
Nemesrádó	7G	KE-5
Nemesrádó	7K	KE-5
Szentpéterúr	1A	KE-5
Tilaj	1A	KE-5

Település	Erdőrészlet	Kezelési egység (KE)
Tilaj	1B	KE-5
Tilaj	1C	KE-5
Tilaj	1D	KE-5
Tilaj	1F	KE-5
Tilaj	1G	KE-5
Tilaj	1J	KE-5
Tilaj	2A	KE-5
Tilaj	2B	KE-5
Tilaj	2C	KE-5
Tilaj	2D	KE-5
Tilaj	5A	KE-3, KE-4, KE-5

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület egésze a Remetekert (HUBF20055) különleges természetmegőrzési területbe tartozik, tehát a tervezési területre alapvetően a 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet az irányadó, melyet a gyepterületek vonatkozásában a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendeletben foglaltak egészítik ki.

A tervezési terület átfed egy országos jelentőségű védett természeti területté nyilvánításra tervezett erdőrezervátummal, melyre vonatkozóan a védetté nyilvánítást követően szintén a természetvédelmi törvény rendelkezései lesznek irányadók.

A tervezési terület közel kétharmada a Magyar Állam tulajdonában áll, a vagyon kezelői jogokat az erdők esetében Zalaerdő Erdészeti Zrt., míg a vízfolyások vonatkozásában a Nyugat-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság gyakorolja. A terület harmada található magántulajdonosok, illetve néhány ingatlan vonatkozásában önkormányzatok birtokában. Az egyéni (illetve önkormányzati) területek túlnyomó része is erdőterület.

A gazdálkodást folytatók számára több elérhető támogatás is rendelkezésre áll az alábbiakban részletezett módon.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer

Bevezetés

Az Európai Unió mezőgazdasági támogatási rendszere, a közös agrárpolitika (KAP) két pilléren nyugszik: az első pillér (KAP I.) a közvetlen támogatásokat és a piaci intézkedéseket finanszírozza, teljes egészében az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) terhére. A második pillér (KAP II.) az unió vidékfejlesztési politikáját szolgálja, melyet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) regionális vagy nemzeti források társfinanszírozásával működtet.

A Natura 2000 területen gazdálkodók a KAP I. pillér támogatásain túlmenően részesedhetnek a KAP II. pillér forrásaiból is, melyeket a 2014-2020 közötti időszakra Magyarországon a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 tartalmaz. A betartandó előírásokat a 2015-2018 között folyamatosan megjelentetett pályázati felhívások foglalják magukba. A 2007-2013 közötti időszakban igénybe vehető támogatások egy részének felhasználása még nem zárult le, az ezekről szóló jogcímrendeletek továbbra is hatályban maradnak mindaddig, amíg történik belőlük kifizetés – ez elsősorban az erdős támogatások esetében fordulhat elő.

A 2014-2020 közötti időszak végéhez közeledve – hasonlóan a 2007-2013 közötti időszak végéhez – átmeneti szabályokat terjesztett elő az Európai Bizottság. Ennek értelmében a 2021. évre egy átmeneti időszakot hirdettek meg, amelyben a KAP II. pillért érintően többek között a terület- és állatlétszám alapú vidékfejlesztési támogatásokat – amelyek jellemzően több éves kötelezettségvállalásúak – meghosszabbíthatja a tagállam. Az átmeneti évben várhatóan a KAP I. pillér alá tartozó közvetlen támogatások is elérhetőek lesznek a jelenlegi feltételek mellett. Az átmeneti szabályok miatt az új tervezési ciklus előre láthatóan 2022-től indul, és 2027-ig tart.

A 2014-2020 között elérhető agrártámogatásokról aktualizált összefoglalás található az állami természetvédelem honlapján:

http://termeszetvedelem.hu/user/browser/File/N2k_fennterv/3_%20mell%C3%A9klet_aktualizalt_041219.pdf

Továbbá a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 jelenleg elérhető pályázati felhívásai megtekinthetők az alábbi linken: <https://www.palyazat.gov.hu/doc/4523>

A jelenlegi támogatási időszakban a Vidékfejlesztési Program keretében számos olyan intézkedés elérhető, ahol a Natura 2000 területeken gazdálkodók támogatási forrásokhoz juthatnak vagy előnyt élvezhetnek a pontozási rendszerekben.

Legfontosabbak ezek közül a kompenzációs jellegű kifizetések, melyek a gyepterületek és magánerdők esetében érhetőek el. A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó földhasználati szabályok betartása azonban független attól, hogy a gazdálkodó igényelte-e a támogatást vagy sem. Az adminisztratív eszközök tekintetében a Natura 2000 területekre járó kompenzáció ráépül az egyéb elérhető támogatásokra, a gazdálkodók a Natura 2000 intézkedés mellett jogosultak többek között az egységes területalapú támogatásra (SAPS) is.

Az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőrézlet területén felmerülő költségek és jövedelemkiesés ellentételezése céljából a magánkézben lévő, Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhető, melynek összege az erdő természetességétől, a faállomány korától és összetételétől függően változik.

Az önkéntesen vállalt előírások elsősorban az agrár-környezetgazdálkodás, ökológiai gazdálkodás és az erdészet, erdő-környezetvédelem, természetmegőrzés témakörébe integrálódnak.

Az agrár-környezetgazdálkodási (AKG) kifizetési rendszer olyan önkéntes alapon működő program, amelyben résztvevők az agrár-környezetgazdálkodási célok elérésének érdekében többlet tevékenységek elvégzését vállalják gazdálkodásuk során. Amennyiben a gazdálkodó az

adott Natura 2000 gyepterület vonatkozásában kompenzációs támogatás igénybevételére jogosult, úgy a gyepterületeket érintő AKG tematikus előírascsoportok esetén a támogatási összeg a kompenzációs támogatás összegével csökkentésre kerül.

Egyes esetekben az erdőkre lehívható támogatások szektortól függetlenül is igénybe vehetők (pl. természeti katasztrófa (vízkár, szélkár, tűzkár) által sújtott területeken az erdészeti potenciál helyreállítására, másodlagos erdőkárok megelőzésére, illetve erdőszerkezet átalakításához), más esetben az állami és önkormányzati szektor kizárásra került.

Támogatás vehető még igénybe olyan földhasználati intézkedésekre, amelyek gazdálkodáshoz közvetlenül nem kapcsolódnak, ugyanakkor a vidéki táj értékeinek, állat- és növényvilágának fennmaradását szolgálják, és ezáltal növelik a Natura 2000 területek közjóléti értékét, illetve hozzájárulnak a környezetgazdálkodási célok teljesítéséhez (az erdő esetében az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházásokhoz nyújtott támogatás, a mezőgazdasági területek esetében az élőhelyfejlesztési és vízvédelmi célú nem termelő beruházások).

A tervezési területen elérhető támogatások rövid ismertetése:

Erdőgazdálkodás

A területen található erdőkben többféle forrásból érhetőek el támogatások, melyekről az alábbiakban egy rövid áttekintést adunk. Csak azokat a támogatásokat, illetve célterületeket emeltük ki, amelyek a tervezési terület természeti értékeinek megőrzése szempontjából előremutatóak lehetnek. A támogatásra jogosultak körét az 4. táblázatban foglaltuk össze.

A tervezési területen elérhető támogatások rövid ismertetése

KAP II. pillér

A tervezési területen releváns erdészeti támogatások az alábbiak:

- 1) VP4-12.2.1-16 Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
- 2) VP5-8.2.1-16 Agrár-erdészeti rendszerek létrehozása
- 3) VP5- 8.1.1-16 Erdősítés támogatása
- 4) VP4-15.1.1-17 Erdő-környezetvédelmi kifizetések
- 5) VP5- 8.5.1.-16 Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások
- 6) VP4-15.2.1.1-16 Erdészeti genetikai erőforrások megőrzése
- 7) VP4-15.2.1.2-17 Erdészeti genetikai erőforrások fejlesztése
- 8) VP5-8.3.1-17 Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok megelőzése
- 9) VP5-8.4.1.-16 Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása
- 10) VP-5-8.6.2-16 Erdei termelési potenciál mobilizálását szolgáló tevékenységek
- 11) VP4-8.5.2.-17 Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése
- 12) VP5-8.6.1-17 Erdészeti technológiákra, valamint erdei termékek feldolgozására és piaci értékesítésére irányuló beruházások

13)Egyéb releváns támogatások

- 1) VP4-16.5.1-17 A fenntarthatóságot célzó tájgazdálkodás, terület- és tájhasználat váltás együttműködései

1) VP4-12.2.1-16 Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések

A felhívás célja kompenzációs támogatás nyújtása azoknak a magán erdőgazdálkodóknak, akik Natura 2000 erdőterületeken folytatnak gazdálkodást. Ezzel a támogatással biztosítható a jogszabályi előírásoknak megfelelő gazdálkodás által generált esetleges bevételkiesés vagy többletköltség ellentételezése. A támogatásra való jogosultság a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet szerinti MePAR és az Országos Erdőállomány Adattárban szereplő lehatárolásokat figyelembe véve kerül meghatározásra. A támogatási összegek mértéke függ az igényelt faállomány-típustól és korcsoporttól.

A támogatás kötelezettségvállalási időszaka 1 év, ami minden évben január 1.-től december 31.-ig tart. A gazdálkodók a támogatási kérelmet – ami egyben kifizetési igénylésnek is minősül – minden évben az adott évi egységes kérelemben nyújthatják be. A felhívás további kötelezően megvalósítandó eleme az egyszeri képzésen való részvétel.

2) VP5-8.2.1-16 Agrár-erdészeti rendszerek létrehozása

A felhívás célja a fásítások, mezővédő erdősávok rendszerének kialakítása, fás legelők területének növelése a jelenlegi erdőzónában és az alföldi erdőssztyepp területeken, hozzájárulva a mezőgazdasági és az állattenyésztési termelékenység növeléséhez. Az agrár-erdészeti rendszerek jelentős szerepet töltenek be a mikroklíma megőrzésében, a deflációs hatások csökkentésében, ezáltal a talajvédelemben. Mindezek mellett fontos élőhelyek, amelyek hozzájárulnak a biológiai növényvédelemhez. A mezővédő fásítások pedig ökológiai folyosóként a felaprózódott élőhelyek összeköttetéseit biztosítják. A felhívásnak 3 célterülete van:

- 1) Szántóföldi kultúrával kombinált agrár-erdészeti rendszer újonnan történő létrehozása;
- 2) Gyepgazdálkodással kombinált fás legelő vagy fás kaszáló újonnan történő létrehozása;
- 3) Mezővédő fásítás létrehozása.

3) VP5-8.1.1-16 Erdősítés támogatása

A felhívás célja a klímaváltozás hatásainak csökkentése, a szél és vízerózió elleni védekezés, valamint a faanyag, mint környezetbarát nyersanyag és megújuló energiaforrás iránti növekvő igény kielégítése érdekében az erdőterület növelésének támogatása. A felhívásnak két célterülete van:

- 1) Erdőtelepítés;
- 2) Ipari célú fás szárú ültetvény létrehozása.

A támogatási kérelmeket 2016. július 20.-tól folyamatosan lehet benyújtani egészen 2021. december 30-ig. A kérelmek elbírálása szakaszosan történik.

4) VP4-15.1.1-17 Erdő-környezetvédelmi kifizetések

A felhívás célja, hogy támogatást nyújtson azon erdőgazdálkodóknak, akik önkéntes alapon, a vonatkozó jogszabályi előírásokban és az erdőtervben foglalt jogosultságaikat kihasználva, a kötelezettségeken túlmutató erdő-környezetvédelmi vállalásokat tesznek. Mindezzel a tudatos erdő-környezetvédelmi gazdálkodási módok elterjesztését, a fafajok adaptációs készségének növelését, az egyes területeken az erdőtípus, fafaj-összetétel, illetve gazdálkodási mód

megváltoztatását kívánjuk előmozdítani. A felhívás keretében 3 különböző célterületre igényelhető támogatás:

- 1) Örökerdő gazdálkodás;
- 2) Erdőállományok kézimunka igényes ápolása;
- 3) Természetkímélő anyagmozgatás.

Az *Örökerdő gazdálkodás* célterülethez az alábbi önállóan nem támogatható, kiegészítő tevékenységekre igényelhető még további támogatás:

- a.) kerítés építése;
- b.) villanypásztor létesítése;
- c.) 10 fokot meghaladó lejtésű területen padka létesítése;
- d.) 10 fokot meghaladó lejtésű területen magfogó rőzsefonat készítése;
- e.) 10 fokot meghaladó lejtésű területen fatörzs elhelyezése.

A felhívás további kötelezően megvalósítandó eleme az egyszeri **képzésen** való részvétel.

5) VP5-8.5.1.-16 Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások

A felhívás a meglévő erdő természetességi állapotához képest magasabb természetességi állapotú vagy a sarjeredetű állomány helyett magasabb ökológiai értékű, legalább azonos természetességű, nem sarj eredetű állomány létrehozását kívánja előmozdítani. Az erdő egyes szerkezeti elemeinek átalakítása, több szintes állományszerkezet kialakítása, valamint az adott termőhelynek megfelelő természetes erdőtársulásokká történő átalakítás erdőszerkezet átalakítás segítségével valósítható meg. A felhívás keretében az intenzíven terjedő idegenhonos fa- és cserjefajok eltávolítása is támogatható. Az erdei élőhelyek változatosságának növelése szempontjából további fontos élőhelyfejlesztési lehetőség az erdei tisztások kialakítása vagy helyreállítása.

A felhívás keretében az alábbi célterületek támogathatók:

- 1) A szerkezetátalakítási célok megvalósítása érdekében az alábbi tevékenységek támogathatóak:
 - A.) Tarvágást követő teljes erdőszerkezet átalakítás
 - B.) Erdőállomány alatti erdősítéssel történő teljes erdőszerkezet átalakítás
 - C.) Alátelepítés során állománykiegészítéssel történő erdőszerkezet átalakítás
- 2) Klímarezisztens szaporítóanyaggal történő erdőfelújítás
- 3) Egyéb, az erdei ökoszisztémák ellenálló-képességének és környezeti értékének növelése érdekében az alábbi tevékenységek támogathatóak:
 - A.) Intenzíven terjedő, idegenhonos fa- és cserjefajok visszaszorítása
 - B.) Erdei tisztások kialakítása vagy helyreállítása

Az 1.) és 2.) ponthoz kapcsolódóan az alábbi önállóan nem támogatható, kiegészítő tevékenységekre lehet még plusz támogatást igényelni:

- a.) kerítés létesítése
- b.) villanypásztor létesítése
- c.) 10 fokot meghaladó lejtésű területen padka létesítése
- d.) erdőszegély kialakítása.

A 3.) ponthoz kapcsolódóan az alábbi önállóan nem támogatható, kiegészítő tevékenységre lehet még plusz támogatást igényelni:

- a.) tuskókenés.

A támogatási kérelmeket 2017. február 28.-tól folyamatosan lehet benyújtani egészen 2021. december 31-ig. A kérelmek elbírálása szakaszosan történik.

6) VP4-15.2.1.1-16 Erdészeti genetikai erőforrások megőrzése

A felhívás célja a klíma rezisztens fafajok biztosítása, fafajaink evolúciós potenciáljának fenntartása, a genetikai változatosság megőrzése a fafajok alkalmazkodóképességének érdekében. A pályázat keretében az alábbi tevékenységekre lehet vissza nem térítendő támogatást igényelni:

- 1.) In situ génmegőrzési módok esetében:
 - a) erdészeti génrezervátumok fenntartása,
 - b) magtermesztésre kijelölt törzsállományok fenntartása
- 2.) Ex situ génmegőrzési módok esetén:
 - a) juvenilis formában, genotípus gyűjtemény fenntartása
 - b) oltvány formában, genotípus gyűjtemény fenntartása
 - c) faalakú formában utódnemzedék, származás, család gyűjtemény fenntartása
 - d) faalakú formában genotípus gyűjtemény fenntartása
- 3.) Erdészeti faanyagtermelő növények törzsültetvényei:
 - a) vegetatív szaporítású fajok, fajták, szuperelit és elit fokozatú anyatelepeinek fenntartása
 - b) generatív szaporítású fajok, fajták magtermesztő ültetvényeinek fenntartása.

7) VP4-15.2.1.2-17 Erdészeti genetikai erőforrások fejlesztése A felhívás célja a magyarországi erdészeti fafajok genetikai erőforrásainak megőrzésével a meglévő genetikai változatosságot, mint az alkalmazkodóképesség alapját és fafajaink evolúciós potenciálját hosszú távon megvédje és fenntartsa. A pályázat keretében az alábbi tevékenységekre lehet vissza nem térítendő támogatást igényelni:

- 1.) In situ génmegőrzési módok esetében:
 - a) (A) erdészeti génrezervátumok létesítése
 - b) (B) magtermesztésre kijelölt törzsállományok létesítése
- 2.) Ex situ génmegőrzési módok esetén:
 - a) (E.2.1.) juvenilis formában, genotípus gyűjtemény létesítése
 - b) (E.2.2.1.) oltvány formában, genotípus gyűjtemény létesítése
 - c) (E.2.2.2.) faalakú formában utódnemzedék, származás, család gyűjtemény létesítése
 - d) (E.2.3.) faalakú formában genotípus gyűjtemény létesítése.
- 3.) Erdészeti faanyagtermelő növények törzsültetvényei:
 - a) (C.1.) vegetatív szaporítású fajok, fajták, szuperelit fokozatú anyatelepeinek létesítése
 - b) (C.2.) vegetatív szaporítású fajok, fajták elit fokozatú anyatelepeinek létesítése
 - c) (C.3.) generatív szaporítású fajok, fajták magtermesztő ültetvényeinek létesítése.
 - 4.) Megőrzésre érdemes genetikai erőforrások felmérése, dokumentálása, nemzeti nyilvántartásba vétele (D.)

Fenti tevékenységekhez az alábbi kiegészítő tevékenységek társíthatók és jogosultak még támogatásra.

Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek

- (K.3.) Molekuláris genetikai vizsgálatok fekete nyár (*Populus nigra*) fajra a 4. pontban rögzített célterület esetében.

- (K.1.) Szokásostól eltérő talaj előkészítés a *generatív szaporítású fajok, fajták magtermesztő ültetvényeinek létesítése* a 3. pontban rögzített célterület c) tevékenysége esetén.

Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek

- Szokásostól eltérő talaj előkészítés a felhívás 3.1.1.2 fejezet 2. b), c), d), pontjai esetében amennyiben a tevékenység az Országos Erdőállomány Adattárban az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény 16. § (6) bekezdése alapján nyilvántartott erdőrésztlet területén valósul meg
- Kerítés létesítése a felhívás 3.1.1.2. fejezet 1.a), b), 2. b), c), d), 3 b), pontjai esetében.
- Kiindulási növényanyag előállítása a felhívás 3.1.1.2. fejezet 2.) a), b.), c.), d.) pontjai esetében Ex situ módon létesítendő gyűjtemény esetén választható, önállóan nem támogatható tevékenységek:
 - E.1. Erdészeti faanyagtermő növények ex situ megőrzés kiindulási anyaga előállítása
 - E.1.1. Növényanyag előállítása dugványozással, ill. merisztéma szaporítással
 - E.1.2. Növényanyag előállítása oltással, szemzéssel
 - E.1.3. Növényanyag előállítása generatív szaporítással.

8) VP5-8.3.1-17 Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok megelőzése

Mivel a klímaváltozás jelentős és egyre fokozódó abiotikus kockázatokat jelent, Magyarországon is egyre gyakoribbá váltak a száraz, aszályos évek – ezáltal a tűzveszély is jelentősen növekedett. Az erdőgazdálkodás biztonsága érdekében szükséges fokozott figyelmet fordítani az erdőtüzek kialakulásának megelőzésére – a pályázati felhívás ehhez biztosít megfelelő támogatást.

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek támogathatóak:

1.) Tűzpászták esetén:

- a) „A” típusú keskeny tűzpászta kialakítása vagy fenntartása;
- b) „B” típusú járható tűzpászta kialakítása vagy fenntartása;
- c) „C” típusú széles tűzpászta kialakítása vagy fenntartása.

2.) Víznyerőhely esetén:

- a) „A” típusú víznyerőhely kialakítása:
 - aa) vízzáró talaj alkalmazása;
 - ab) egyéb szigetelés alkalmazása.
- b) „B” típusú víznyerőhely kialakítása:
 - ba) vízzáró talaj alkalmazása;
 - bb) egyéb szigetelés alkalmazása.
- c) „C” típusú víznyerőhely kialakítására:
 - ca) vízzáró talaj alkalmazása;
 - cb) egyéb szigetelés alkalmazása.

3.) Fenyő fő-fafajú állományok tisztításából származó fenyő tisztítási anyag eltávolítása.

4.) Tuskó sorok lehordásának támogatása.

9) VP5-8.4.1.-16 Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása

A támogatás célja az erdőtüzek vagy egyéb természeti katasztrófák – az éghajlatváltozással összefüggő eseményeket is beleértve – és a katasztrófaesemények által károsított erdőgazdálkodási potenciál helyreállítása. Csak olyan káresemények esetén igényelhető a támogatás, ahol korábban a gazdálkodó vagy a szakszemélyzet eleget tett a *az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM*

rendelet (továbbiakban: Vhr.) 40.§ szerint előírt bejelentési kötelezettségének, és a károsodás mértéke az erdészeti hatóság által igazoltan eléri a meghatározott mértéket.

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek támogathatóak:

A támogatás az Evt. hatálya alá tartozó a 16. § (6) bekezdésében meghatározott területeken vehető igénybe a felhívásban meghatározott részletes szakmai feltételek szerint.

A támogatás az erdőgazdálkodási potenciál esetében az alábbiak szerint épül fel:

- a. helyreállítási alaptámogatás;
- b. kiegészítő támogatás.

Az Országos Erdőállomány Adattár adatai alapján kiegészítő támogatás adható a következő tevékenységek elvégzésére:

- 10 fokot meghaladó lejtésű területen padka létesítése; vagy
- 15 fokot meghaladó lejtésű területen rőzsefonat vagy talajfogó gát létesítése.

A kiegészítő támogatás önállóan nem, csak az alaptámogatással együtt vehető igénybe.

Nem igényelhető támogatás:

- törevágással, sarjztatással történő erdő-helyreállításra,
- karácsonyfatelepre, díszítőgallytelepre;
- fás szárú energetikai célú ültetvényre;
- 15 évnél rövidebb vágáskorú faállományra;
- az árvíz által az Erdőrendezési Szabályzatról szóló 88/2000. (XI. 10.) FVM rendelet alapján készült Erdőrendezési útmutató szerinti, „nagyon mély és mély fekvési besorolású ártéren” keletkezett kár után
- Magyar Állam tulajdonában és a Honvédelmi Minisztérium kezelésében lévő lő-, és gyakorlótér területére.

A támogatási kérelmeket – amelyek egyben kifizetési igénylésnek is minősülnek – minden évben az egységes kérelem keretében lehet benyújtani. Támogatást igénylő a felhívásban meghatározott feltételek alapján a káresemény bekövetkeztét követő két naptári éven belül, a tevékenység erdőrésztlenkénti maradéktalan megvalósítását követően jogosult a támogatási kérelem benyújtására. Ettől a határidőtől abban az esetben lehet eltérni, ha az erdészeti hatóság az Evt. 52/A. § (5) bekezdésére való hivatkozással – kizárólag jelentős mértékű abiotikus károsítás bekövetkezése miatt – határozatban rögzíti, hogy az Evt. 52§ (1) bekezdésben meghatározott határidőn belül, az erdőgazdálkodónak nem felróható okból a felújítási kötelezettségének nem tudott eleget tenni és egyúttal számára engedélyezte a felújítás megkezdésére vonatkozó határidő kitolását.

10) VP5-8.6.2-16 Erdei termelési potenciál mobilizálását szolgáló tevékenységek

A felhívás célja az erdők gazdasági értékének növelése olyan erdészeti beavatkozásokkal, amelyek által az erdők nagyobb mértékben képesek ellátni gazdasági értékteremtő funkciójukat. Ide kell érteni azokat a beavatkozásokat is, amelyek hatásai nem azonnal, hanem a jövőben várható fahasználatok során tapasztalhatók.

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek támogathatóak:

- a) kézi befejezett ápolás, gépi befejezett ápolás;

- b) tisztítás fahasználat;
- c) magas törzsnyesés (5m), kihordás, sorba rendezés, vagy aprítás.

Támogatási kérelmet várhatóan az alábbi időszakokban lehet benyújtani:

- 2020. február 1-től – március 2-ig
- 2021. február 1-től – március 2-ig.

11) VP4-8.5.2.-17 Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése

A felhívás célja, hogy a magyar erdők közjavainak ingyenes elérhetőségének lehetősége jelentősen bővüljön. A felhívás keretében az alábbi tevékenységek támogathatóak:

A) erdei pihenőhely kialakítása vagy továbbfejlesztése: jellemzően gyalogos kirándulás vagy gyalogtúra során rövid pihenésre szolgáló, közúton jellemzően nem megközelíthető, kisebb közjóléti berendezés-együttes,

B) erdei kirándulólhely és településkörnyéki kirándulólhely kialakítása vagy továbbfejlesztése: intenzíven látogatott, huzamosabb ott tartózkodást biztosító vagy kirándulási célt szolgáló, többfunkciós közjóléti berendezés-együttes, amely a kirándulók számára pihenési, rekreációs lehetőséget is biztosít.

Mindkét célterületen kizárólag korlátozásmentesen és ingyenesen igénybe vehető eszközök és létesítmények támogathatók, amelyeket a kedvezményezettek kötelesek 5 éven keresztül úgy fenntartani, hogy térítésmentesen igénybe vehetők legyenek. Egy támogatási kérelmet egy vagy akár mindkét célterületre is be lehet nyújtani.

12) VP5-8.6.1-17 Erdészeti technológiákra, valamint erdei termékek feldolgozására és piaci értékesítésére irányuló beruházások

A felhívás célja az erdőgazdálkodás hatékonyságának javításához és a természetközeli erdőgazdálkodási módok elterjedéséhez szükséges eszközök és géppark kialakításának ösztönzése, valamint az erdei termékek és melléktermékek gazdasági hasznosításához szükséges elsődleges feldolgozást szolgáló gépek és berendezések biztosítása, beleértve a lokális megújuló energia rendszer kiszolgálását, faipari feldolgozás előkészítését szolgáló gépeket, technológiát is.

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek támogathatóak önállóan:

Az erdőgazdálkodás hatékonyságának javításához szükséges, a felhívás 4. számú mellékletében felsorolt gépek, eszközök beszerzése:

- I. Erdőgazdálkodásban használt gépek, eszközök beszerzése
- II. Fatermékek felkészítését szolgáló gépek beszerzése
- III. Erdei gomba, gyógynövény és vadgyümölcs feldolgozását vagy tárolását szolgáló fejlesztés.

Fenti tevékenységekhez kapcsolódóan az alábbi tevékenységek támogathatók még, **nem** önállóan:

- Tájékoztatással, nyilvánossággal kapcsolatos kötelezettségek teljesítése. *(kötelező)*
- Projekt-előkészítés, projekt-menedzsment. *(választható)*
- A felhívás 3.1.1.1. fejezete alapján kötelezően megvalósítandó önállóan támogatható tevékenységekhez kapcsolódó vezérlő, térinformatikai szoftverek megvásárlása. *(választható)*.

13) VP4-16.5.1-17 A fenntarthatóságot célzó tájgazdálkodás, terület- és tájhasználat váltás együttműködései

A felhívás célja egy vízvisszatartáson alapuló tájgazdálkodás kialakításának támogatása. A vízvisszatartáson alapuló tájgazdálkodás lényege, hogy a vízbő időszakok vízfeleslegét a területen térben máshol vagy időben később hasznosítható vízkészletekké alakítsa át. A gazdaság, a lakosság, az ökológiai rendszer fenntartása szempontjából egyaránt fontos a vízjárás szélsőségeinek enyhítése és a vízháztartás kiegyenlítése. A felhívásra erdőgazdálkodók és/vagy mezőgazdasági termelők által alkotott, legalább 5 tagú konzorciumok pályázhatnak. A konzorciumi tagok nem minősülhetnek kapcsolt vállalkozásnak.

A felhívás keretében a kötelezően megvalósítandó tevékenységek a *vízvisszatartás* és a *vízvisszatartás utáni területhasznosítás*, melyekhez a felhívásban további kötelezően, illetve választhatóan megvalósítandó önállóan nem támogatható tevékenységek kapcsolódnak (például: zöld pont rendszer)

4. táblázat: Az erdészeti támogatásra jogosultak mátrixa

A táblázatban X-szel jelöltük azokat, akik az adott felhívás esetében **jogosultak** a támogatást igénybe venni.

	50% vagy afölötti állami tulajdonú erdőgazdálkodó, központi költségvetési szerv	Magánjogi erdőgazdálkodó	Jogszerű földhasználó	Megjegyzés
VP4-12.2.1-16 Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések		X		
VP5-8.2.1-16 Agrár-erdészeti rendszerek létrehozása			X	Magánjogi földhasználók, települési önkormányzatok és társulásaik vehetik igénybe.
VP5- 8.1.1-16 Erdősítés támogatása			X	Jogosultsági feltételeknek meg kell felelni.
VP4-15.1.1-17 Erdő-környezetvédelmi kifizetések		X		Támogatásra jogosult még: települési önkormányzatok, amennyiben állami tulajdonban lévő erdő erdőgazdálkodója.
VP5- 8.5.1.-16 Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások	X	X		Jogosultsági feltételeknek meg kell felelni. Többségi állami tulajdon esetén a kormány előzetes hozzájárulása kell.
VP4-15.2.1.1-16 Erdészeti genetikai erőforrások megőrzése	X	X		<u>Támogatásra jogosult még:</u> az erdészeti szaporítóanyagokról szóló 110/2003. (X.21.) FVM rendelet 1.§ (3) bekezdés c) pontja alapján nyilvántartásba vett erdészeti szaporítóanyag termelők , és a közjogi szervezetek . Többségi állami tulajdon esetén a kormány előzetes hozzájárulása kell.

VP4-15.2.1.2-17 Erdészeti genetikai erőforrások fejlesztése	X	X		Támogatásra jogosult még: az erdészeti szaporítóanyagokról szóló 110/2003. (X.21.) FVM rendelet 1.§ (3) bekezdés c) pontja alapján nyilvántartásba vett erdészeti szaporítóanyag termelők , és a közjogi szervezetek . Többségi állami tulajdon esetén a kormány előzetes hozzájárulása kell.
VP5-8.3.1-17 Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok megelőzése	X	X		
VP5-8.4.1.-16 Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása	X	X		
VP-5-8.6.2-16 Erdei termelési potenciál mobilizálását szolgáló tevékenységek		X		Támogatásra jogosult még: önkormányzati erdőgazdálkodók.
VP4-8.5.2.-17 Az erdei ökoszisztémák tértítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése	X	X		
VP5-8.6.1-17 Erdészeti technológiákra, valamint erdei termékek feldolgozására és piaci értékesítésére irányuló beruházások		X		Támogatásra jogosult még: önkormányzati erdőgazdálkodók, mikrovállalkozások, erdészeti szolgáltató vállalkozások. A támogatást igénylők körére vonatkozó részletes feltételeket a pályázati felhívás 4.1. fejezete tartalmazza.

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

Erdőgazdálkodás

Az erdőterületek jelenlegi támogatásával két lényeges probléma merül fel: az állami tulajdonú erdők vagyongazdálkodóinak Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetésekből és az erdő-környezetvédelmi kifizetésekből való kizárása, valamint az elérhető programok túlságosan általános jellege.

A jövőben javasolt az állami tulajdonú gazdálkodókra is kiterjeszteni a kompenzációs kifizetés igénybevételének lehetőségét. Ezzel az állami gazdálkodók is ösztönözhetőek lennének a földhasználati szabályok pontosabb betartására. Emellett fontos lenne a kompenzáció mértékét az erdőtervben előírt természetvédelmi célú korlátozások függvényében megállapítani.

A jelenleg működő erdő-környezetvédelmi program célterületeit a Natura 2000 területre specifikus programmal javasolt kiváltani. Ennek a programnak az alapját a jelen tervben rögzített kezelési javaslatok képeznék, amelyek kifejezetten a terület jelölő értékeinek és egyéb védett természeti értékeinek megőrzését célozzák. A támogatásra jogosult területek alapegységét a kezelési egységek jelentenék, így egy, az adott élőhelyre specifikus kezelési előírás-javaslat sorból lehetne válogatni a vállalni kívánt korlátozásokat. Az erdőtervben rögzített előírásokért nem járna kifizetés ebben a programban, hiszen ezeket hivatott fedezni a kompenzációs támogatás. A lehívható támogatás mértéke a jövedelemkieséssel, illetve beruházási költséggel arányosan, de az előírás-javaslat természetvédelmi hozadékát is figyelembe véve kerülne megállapításra. A jelenlegi erdő-környezetvédelmi programokkal ellentétben nem célterületek nagy előírás-csomagjai közül lehetne választani fix támogatási összeggel, hanem egyes előírás-javaslatok közül választhatna minden gazdálkodó annyit, amennyit vállalni hajlandó. Ebben a rendszerben az előírás-javaslatonként igényelhető támogatás összege lenne az, ami arra ösztönzi a gazdálkodókat, hogy minél többet vállaljanak a javaslatok közül. A rendszer elindításához szükséges a kezelési egységek és az erdőrészek átfedésének egyeztetése. Amennyire lehetséges, kívánatos az erdőrészelethez tartozó kezelési egységek határaihoz igazítani. Ahol ez nem lehetséges, a kezelési egységeket állományrészekként kell elkülöníteni a részleten belül.

3.3.2. Pályázati források

Jelenleg nincsenek a tervezési terület vonatkozásában futó pályázatok. A jövőben elsősorban az állami tulajdonú erdők átalakítása, állapotuk javítása lehet reális pályázati cél KEHOP forrásból a 91E0* Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) és a 91K0 Illír bükkösök, 91L0 Illír gyertyános tölgyesek közösségi jelentőségű élőhelytípusok megőrzése, kiterjedésének növelése céljából.

3.3.3. Egyéb

A kezelési javaslatok megvalósításának egyéb eszközei nem szükségesek.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

A Remetekert különleges természetmegőrzési terület fenntartási tervének készítése során szükség szerint az önkormányzatokkal, a Zala megyei Kormányhivatal szakembereivel, valamint az egyéb érintettekkel (pl. vadásztársaságok) felvettük a kapcsolatot. Ezek célja többnyire adatkérés, adategyeztetés, tájékoztatás volt.

Előkészítés

A véleményezés előkészítésének fázisában összegyűjtöttük az érintett települések önkormányzatainak (polgármesterek, jegyzők, önkormányzati hivatalok), az érintett hatóságok és állami kezelő szervezetek, szakmai érdekképviseltek, civil szervezetek, tudományos és szakmai intézmények és szakemberek elérhetőségeit (e-mail). A lista összeállításában a kormányhivatal munkatársaitól kaptunk segítséget, amit köszönettel vettünk.

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

A terv véleményezésre kész formában a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság honlapján volt elérhető 2018. május 9-től 2018. május 30-ig. 2018.05.23-án a fenntartási tervről a kommunikáció címzettjeinek meghívásával egyeztető fórumot tartottunk Nagykapornakon. Az érintettek elektronikus úton értesítést kaptak, melyben a véleményezésre lettek felkérve, egyúttal a terv elérhetőségéről (letöltés elérhetősége a világhálón) is útmutatót kaptak.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4 § (4) alapján egyeztetni kell a nemzeti park igazgatósággal, az alapszabály (alapító okirat) szerint környezet- és természetvédelmi célra alakult társadalmi szervezetekkel, a Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervekkel és települési önkormányzatokkal, a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosaival és vagyonkezelőivel, valamint ezek gazdasági érdek-képviselői szerveivel.

Fentiek alapján a véleményezésre felkért szervezetek az alábbiak voltak:

igazgatóság	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság Csopak Kossuth u. 16.
társadalmi szervezetek	Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány 8744 Orosztony, Temesvári u. 8.
	Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Zala megyei helyi csoport

	Zöld Zala Természetvédelmi Alapítvány 8900. Zalaegerszeg, Závodszky u. 1/d
	Göcsej Természetvédelmi Alapítvány 8984 Gomboszeg, Petőfi u. 1.
államigazgatási szervek	Zalaegerszegi Járási Hivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Erdészeti Osztály 8900 Zalaegerszeg, Zrínyi Miklós utca 36.
	Zalaegerszegi Járási Hivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Növény - és Talajvédelmi Osztály 8900 Zalaegerszeg, Kinizsi u. 81.
	Zala Megyei Kormányhivatal Építésügyi, Hatósági, Oktatási és Törvényességi Felügyeleti Főosztály 8900 Zalaegerszeg, Kosztolányi u. 10.
	Zalaegerszegi Járási Hivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Földművelésügyi Osztály 8900 Zalaegerszeg, Zrínyi Miklós utca 36.
	Zalaegerszegi Járási Hivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztály 8900 Zalaegerszeg, Mártírok u. 35- 39. II. emelet
település önkormányzatok	Szentpéterúr Község Önkormányzata, 8762 Szentpéterúr, Petőfi u. 1.
	Nagykapornak Körajegyzőség, 8935 Nagykapornak, Fő út 17.
tulajdonosok, kezelők	Zalaerdő Erdészeti Zrt. 8800 Nagykanizsa, Múzeum tér 6.
	Magyar Erdőtulajdonosok és Erdőgazdálkodók Országos Szövetsége Budapest, Budakeszi út.91.
	Országos Magyar Vadászkamara Vas Megyei Területi Szervezete Szombathely, Puskás Tivadar u. 7.
	Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, 9700 Szombathely, Vörösmarty u. 2.

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

Az alábbiakban röviden összefoglaljuk az észrevételek tartalmát, és a terv vélemények alapján történt változásait. Érdemi, módosításra irányuló észrevételeket a Zalaegerszegi Járási Hivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztálya, a Zalaerdő Erdészeti Zrt., a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság és a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság fogalmaztak meg.

A Zalaegerszegi Járási Hivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztálya véleményében a fenntartási terv pontatlanságaira hívja fel a figyelmet, valamint megfontolásra javasolja a KE-1 Erdőrezervátum kezelési egység kiterjesztését az Erdőrezervátum pufferzónájára, illetve a KE-2 Örökerdő kezelési egységét az ismert rétisas fészkek védőzónájára. A szöveg a javaslatok alapján módosult.

A Zalaerdő Erdészeti Zrt. kifogásolta a kezelési javaslatok sablonos megfogalmazását, továbbá túlzónak tartotta egyes javaslatok (vegyszerhasználat, időbeni korlát) bevezetését. Álláspontjuk szerint a tervekben megfogalmazott javaslatok sok esetben ellentétesek, szigorúbbak az erdőtörvény időközben megváltozott előírásaival, valamint a javaslatok sok esetben erdészeti szakmai szempontból megalapozatlanok, nem indokoltak, de nem is kivitelezhetők. Technológiai kérdésekkel a fenntartási tervben véleményük szerint nem kellene foglalkozni. A gazdálkodó szerint a terv nem veszi figyelembe a gazdasági érdekeket. A gazdálkodó egyes javaslatai a szövegben átvezetésre kerültek, de alapjaiban nem változott a fenntartási terv.

A Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság véleményében leírta, hogy az érintett vízfolyások fenntartását, karbantartási munkák elvégzését a jövőben is szeretné a Natura 2000 területen belül is elvégezni. A fenntartási tervet a javaslatok alapján kiegészítettük.

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság véleményében alapvetően egyetértett a kezelési egységek rendszerével és az azokban megfogalmazott kezelési javaslatokkal, de számos helyen pontosításokat, konkrét megfogalmazásokat javasolt (pl. vágásterületek maximalizálása, biotópfák mennyiségének meghatározása, veszélyeztető tényezők módosítása). Álláspontjuk szerint az elegyfajok kíméletére való felhívást a fiatalosok vonatkozásában is be kell építeni a szövegbe, továbbá szükséges kiemelni, hogy bükkös tölgyesekre cserélése kerülendő.

AGRÁRMINISZTERIUM

Nyilatkozat

A HUBF20055 Remetekert különleges természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási terve megfelel az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet 4. §. (4) bekezdésben foglalt tartalmi és formai követelményeknek. A Natura 2000 fenntartási tervet a Natura 2000 fenntartási tervek Szakmai Bizottsága elfogadta.

A HUBF20055 Remetekert Natura 2000 területre vonatkozó fenntartási tervet, az agrárminiszter megbízásából, jóváhagyta:

Balczó Bertalan
természetvédelemért felelős helyettes államtitkár

Agrárminisztérium
Helyettes Államtitkár

Budapest, 2020. július „24.”